

รายงานประจำปี 2552

STKS

ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

รายงานประจำปี 2552

โดย ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

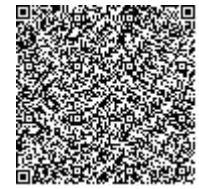
เอกสารเผยแพร่
พิมพ์ครั้งที่ 1 มีนาคม 2552
จำนวนพิมพ์ 1,000 เล่ม

ครีเอทีฟคอมมอนส์
แบบแสดงที่มา-ไม่ใช้เพื่อการค้า-อนุญาตแบบเดียวกัน (by-nc-sa)

เมื่อนำเนื้อหาในหนังสือเล่มนี้ไปใช้ ควรอ้างถึงแหล่งที่มา
โดยไม่นำไปใช้เพื่อการค้าและยินยอมให้ผู้อื่นนำไปใช้ต่อได้
ด้วยสัญญาอนุญาตแบบเดียวกันนี้
ข้อมูลเพิ่มเติม www.cc.in.th www.creativecommons.org

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
รายงานประจำปี 2552 ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. – พิมพ์ครั้งที่ 1. – ปทุมธานี : สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2553.
48 หน้า : ภาพประกอบ
ISBN: 978-616-12-0056-5
1. สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี -- รายงานประจำปี 2. วิทยาศาสตร์กับเทคโนโลยี -- บริการสารสนเทศ I. รายงานประจำปี ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. II. รายงานประจำปี (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)
354.593

จัดทำโดย
ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
Website: http://stks.or.th e-Mail: stks@nstda.or.th

ออกแบบและสร้างสรรค์โดย
งานสื่อสิ่งพิมพ์ ฝ่ายสื่อสิ่งพิมพ์และมัลติมีเดีย
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

รายงานประจำปี 2552
ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สารบัญ

สารจากผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ 6
สารจากรองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ 7
บทสรุปผู้บริหาร 8
วิสัยทัศน์ พันธกิจ และโครงสร้างการบริหารงาน 9
บุคลากร 13
ก่อนจะก้าวมาเป็นศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 15
ผลการดำเนินงานประจำปี 2552 17
- การบริการความรู้และห้องสมุด 18
- การจัดการความรู้ สวทช. 19
- การศึกษาวิจัย พัฒนา และส่งเสริมโอเพ่นซอร์สซอฟต์แวร์และฟรีแวร์ สำหรับห้องสมุด 20
- การศึกษา ส่งเสริม ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับห้องสมุด 21
- การพัฒนาและให้บริการความรู้ผ่านสื่อดิจิทัลที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน 22
ผลการดำเนินงานที่สร้างผลกระทบเชิงเศรษฐกิจและสังคม 23
รายละเอียดของแต่ละกิจกรรม 26
แผนดำเนินการในปีงบประมาณ 2553 41

สาร: รศ.ดร. ศักรินทร์ ภูมิรัตน

ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

ในปีงบประมาณ 2552 เป็นปีแรกหลังจากที่ ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ศวท.) หรือ Science and Technology Knowledge Services (STKS) ได้มีการเปลี่ยนชื่อจากศูนย์บริการสารสนเทศทางเทคโนโลยี หรือ Technical Information Access Center (TIAC) แม้ว่าจะเป็นปีแรก ศวท. ก็แสดงให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ถึงการปฏิบัติงานต่างๆ ทั้งในด้านการศึกษา ส่งเสริม ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับห้องสมุด การศึกษาวิธีการจัดการทรัพยากรสารสนเทศจนสามารถพัฒนาออกมาเป็นมาตรฐานเผยแพร่สู่สังคม การศึกษาวิจัย พัฒนา และส่งเสริมโอเพนซอร์สซอฟต์แวร์และฟรีแวร์สำหรับห้องสมุด การเป็นที่ปรึกษาให้คำปรึกษา แนะนำ การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับหน่วยงานต่างๆ จนเป็นที่ยอมรับว่า ศวท. เป็นผู้นำเทคโนโลยีทางห้องสมุด การจัดการทรัพยากรสารสนเทศ การจัดการความรู้ และที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

ในนามของผู้บริหารสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ขอแสดงความชื่นชมต่อความสำเร็จของบุคลากร ศวท. ทุกท่าน ที่ร่วมกันผลักดันการทำงาน และเป็นการแสดงให้เห็นศักยภาพของ ศวท. ที่มีต่อ สวทช. และหน่วยงานภายนอก และขอขอบคุณรองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (ดร. ทวีศักดิ์ กออนันตกูล) ซึ่งเป็นผู้กำกับดูแล ศวท. ขอบคุณที่ปรึกษา ตลอดจนหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนสนับสนุนการทำงานของ ศวท. ทำให้เกิดผลสำเร็จในการทำงานเป็นอย่างดี

อย่างไรก็ตาม ผลงานและความสำเร็จในปีที่ผ่านมา ถือเป็นก้าวแรกของ ศวท. เท่านั้น ยังมีภารกิจอื่นๆ อีกมากมายที่ ศวท. ยังต้องดำเนินการต่อไป ทั้งในส่วนที่เป็นงานภายในของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติเอง ที่ต้องอาศัย ศวท. ในการพัฒนาองค์ความรู้ จัดการความรู้ สร้างระบบการจัดการงานวิจัยที่จะสามารถตอบโจทย์การวิจัยของประเทศได้ และเมื่อสำเร็จแล้ว ก็น่าจะได้เป็นต้นแบบให้กับหน่วยงานภายนอกต่อไป และคิดว่า ยังมีงานที่ท้าทาย ศวท. รออยู่อีกมากมาย ผมขอเป็นกำลังใจ และพร้อมที่จะสนับสนุนการทำงานของ ศวท. อย่างเต็มที่ เพื่อให้ ศวท. เป็นศูนย์รวมความรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อบริการแก่ชุมชนวิจัย ผู้สร้างนวัตกรรม และภาคการผลิตในการสร้างขีดความสามารถ และยกระดับศักยภาพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทยตลอดไป

รศ.ดร. ศักรินทร์ ภูมิรัตน

ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

สาร: ดร. ทวีศักดิ์ กออนันตกูล

รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือ ศวท. ทำงานภายใต้การกำกับ ดูแลของผมเป็นอย่างดี มีผลการปฏิบัติงานในปีที่ผ่านมาอย่างน่าชื่นชม ทั้งในด้านการบริหารจัดการ การให้บริการห้องสมุด ซึ่งเป็นพื้นฐานของ ศวท. การเป็นผู้ศึกษาเทคโนโลยีทางห้องสมุดและการจัดการสารสนเทศ โดยเฉพาะโปรแกรมโอเพนซอร์สและฟรีแวร์ ที่สามารถส่งเสริมการใช้ให้กับหน่วยงานภายนอก สร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจนเป็นที่รู้จักต่อหน่วยงานภายนอกเป็นอย่างดี

ผมได้มอบหมายภารกิจอีกหลายอย่างให้กับ ศวท. เพราะผมมองเห็นว่า ศวท. น่าจะมีศักยภาพในการเป็นห้องสมุดที่มีความรู้ทุกรูปแบบของไทยและต่างประเทศที่ทันสมัย เป็นศูนย์กลางบริการฐานข้อมูลวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ดีที่สุดของประเทศ สามารถให้บริการสารสนเทศดิจิทัลแบบออนไลน์ได้สะดวก โดยไม่จำกัดสถานที่ บุคคล และเวลา และสามารถสร้างพันธมิตรการจัดการองค์ความรู้ เพื่อก้าวสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ซึ่งถ้า ศวท. ทำได้ หน่วยงานอื่นๆ ก็น่าจะมีแนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินการเหล่านี้เช่นกัน

ผมขอชื่นชม และขอเป็นกำลังใจให้กับบุคลากรของ ศวท. ในการดำเนินงานอย่างเข้มแข็งต่อไป และขอขอบคุณผู้บริหารสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ที่ให้การสนับสนุนการทำงานของ ศวท.เป็นอย่างดี และขอบคุณหน่วยงานเครือข่ายของ ศวท. ที่เห็นความสำคัญของกิจกรรมและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ศวท. คงจะไม่หยุดนิ่ง คงมีผลงานหลายอย่างที่เป็นพัฒนาการใหม่เพื่อประโยชน์ของ สวทช. และหน่วยงานภายนอกต่อไป

ดร. ทวีศักดิ์ กออนันตกูล

รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ในปีงบประมาณ 2552 เป็นปีที่ ศวท. มีกิจกรรมที่เน้นการดำเนินงานที่ออกสู่หน่วยงานภายนอกเป็นส่วนใหญ่ ด้วย ศวท. เห็นว่า หน่วยงานภายนอกอาจจะยังไม่รู้จักชื่อ “ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” เท่าที่ควร แม้ว่าความจริง ศวท. มีประวัติการก่อตั้งมานานแล้วก็ตาม และผลพวงเหล่านี้เอง ทำให้ ศวท. มีหน่วยงานที่ให้การยอมรับและสนับสนุนเป็นอย่างดี

ศวท. มีผลงานในปีที่ผ่านมาทั้งงานที่เป็นหลักของงานห้องสมุด คือ การบริการความรู้และห้องสมุด ส่วนงานจัดการความรู้ สวทช. ก็เป็นอีกภารกิจหนึ่งที่ ศวท. ทุ่มเทให้กับการทำงานในปีที่ผ่านมา มีการเผยแพร่ความรู้เทคโนโลยีในการจัดการความรู้ แนวทางการจัดการความรู้จนเป็นที่สนใจของหน่วยงานภายนอกในการติดต่อขอดูงานและเยี่ยมชมอยู่เสมอ งานที่เป็นสิ่งที่ ศวท. ภาคภูมิใจ ก็คือ ศวท. เป็นหน่วยงานแรกที่ศึกษา วิจัย พัฒนา และส่งเสริมโอเพนซอร์สซอฟต์แวร์และฟรีแวร์สำหรับห้องสมุด ทำให้ ศวท. ต้องมีภารกิจในการพบปะกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อภารกิจดังกล่าว จนทำให้ ศวท. สามารถสร้างผลกระทบเชิงเศรษฐกิจและสังคมเกิดขึ้นได้ อีกหนึ่งผลงานภาคภูมิใจ ก็คือ ศวท. เป็นหน่วยงานที่พยายามรณรงค์การจัดทำสื่อดิจิทัลที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน แม้ว่าจะต้องเป็นงานที่ต้องผลักดันเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ ศวท. ยังทำหน้าที่ศึกษา ส่งเสริม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับห้องสมุด เพื่อให้เกิดการใช้งานได้อย่างเต็มที่และอย่างแท้จริง

ศวท. ขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร สวทช. หน่วยงานเครือข่าย และเพื่อนบุคลากร ศวท. ทุกท่าน ที่ได้ให้ความสนับสนุน ให้กำลังใจ และผนึกกำลังในการทำงานต่างๆ ของ ศวท. ให้สำเร็จด้วยความวิริยะอุตสาหะ จน ศวท. มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ และหวังว่าท่านจะเป็นกำลังสำคัญต่อไปในการผลักดันให้ ศวท. ก้าวสู่ความเป็นศูนย์กลางบริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ดีที่สุดของประเทศต่อไป

ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี – ศวท. (Science and Technology Knowledge Services – STKS) หน่วยงานระดับฝ่าย สังกัดส่วนงานกลาง สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) หน่วยงานที่ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2550 โดยเปลี่ยนชื่อจาก “ศูนย์บริการสารสนเทศทางเทคโนโลยี: Technical Information Access Center – TIAC” และปรับขยายบริการและปรับภารกิจเพื่อสังคมความรู้ดิจิทัลแบบเปิด สร้างเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ในอินเทอร์เน็ต เพิ่มคุณค่าการวิจัย การเรียนรู้ ขยายบริการสู่สังคมชนบทและผู้ด้อยโอกาส สร้างและขยายโอกาสบันทึกความรู้วิทยาศาสตร์ในภูมิปัญญาไทยให้ปรากฏแก่สาธารณะ ทุกคนเข้าถึงความรู้และใช้งานสะดวก รวมทั้งเป็น “หน่วยงานวิจัยพัฒนา สนับสนุนและส่งเสริมเทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับการบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุด และการบริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” ให้สมกับวิสัยทัศน์ที่ว่า

ศูนย์รวมความรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
เพื่อบริการแก่ชุมชนวิจัย
ผู้สร้างนวัตกรรม และภาคการผลิต
ในการสร้างขีดความสามารถ
และยกระดับศักยภาพวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีของประเทศไทย

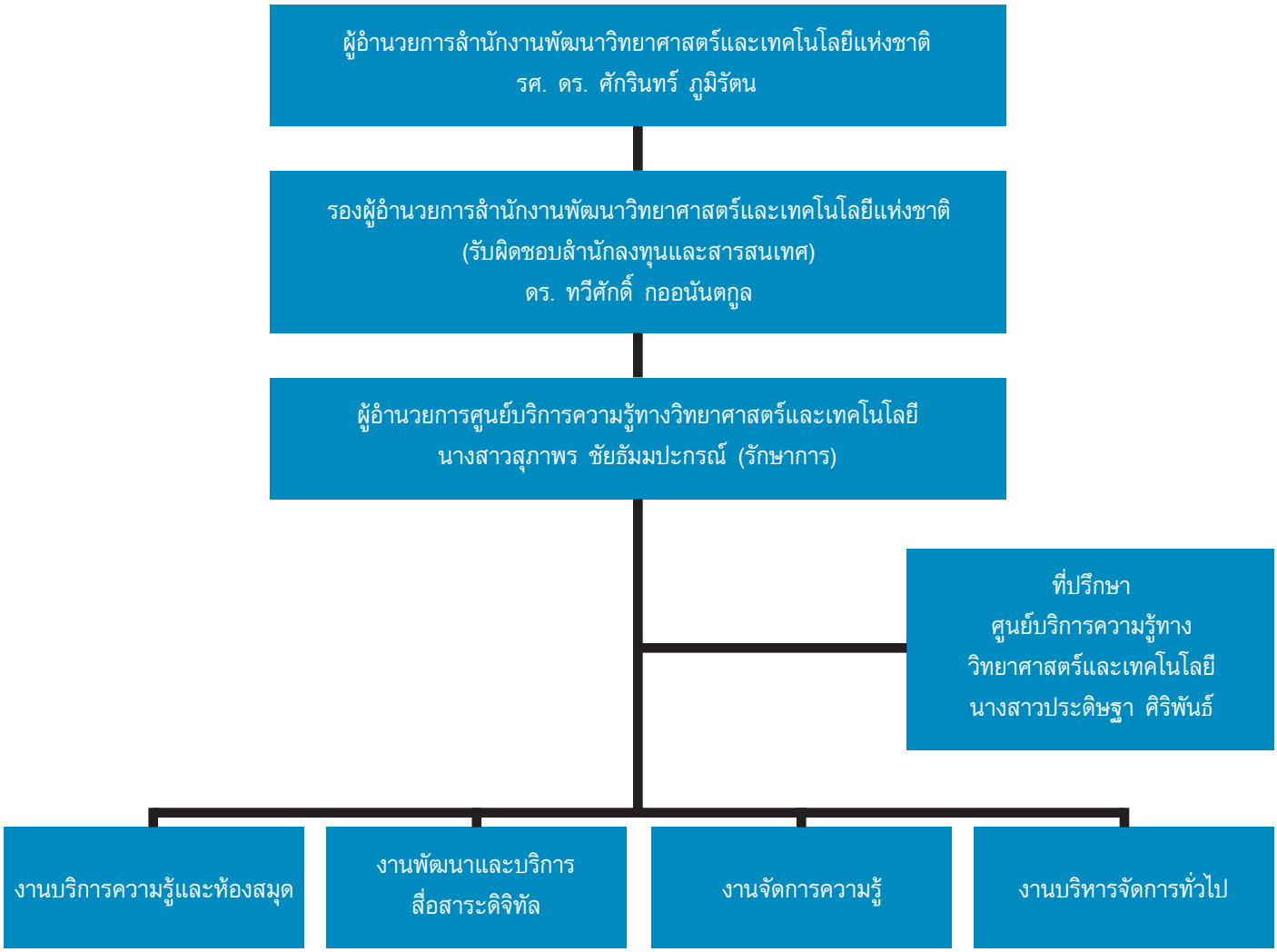
พันธกิจ

ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ภายใต้พันธกิจ ดังนี้

1. ห้องสมุดมีแหล่งความรู้ทุกรูปแบบของไทยและต่างประเทศที่ทันสมัย ทัดเทียมห้องสมุดระดับสากล
2. ศูนย์กลางบริการฐานข้อมูลวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ดีที่สุดของประเทศไทย
3. บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลแบบออนไลน์ที่เข้าถึงได้สะดวก โดยไม่จำกัดสถานที่ บุคคล และเวลา
4. สร้างพันธมิตรการจัดการองค์ความรู้ เพื่อก้าวสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้

โครงสร้างการบริหารงาน

ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นหน่วยงานระดับฝ่าย สังกัดส่วนงานกลาง สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ภายใต้การกำกับโดยรองผู้อำนวยการ สวทช. (ดร.ทวีศักดิ์ กออนันตกูล) แบ่งการบริหารงานภายในหน่วยงานเป็น 4 งาน ดังนี้

● งานบริการความรู้และห้องสมุด (Knowledge & Library Services)

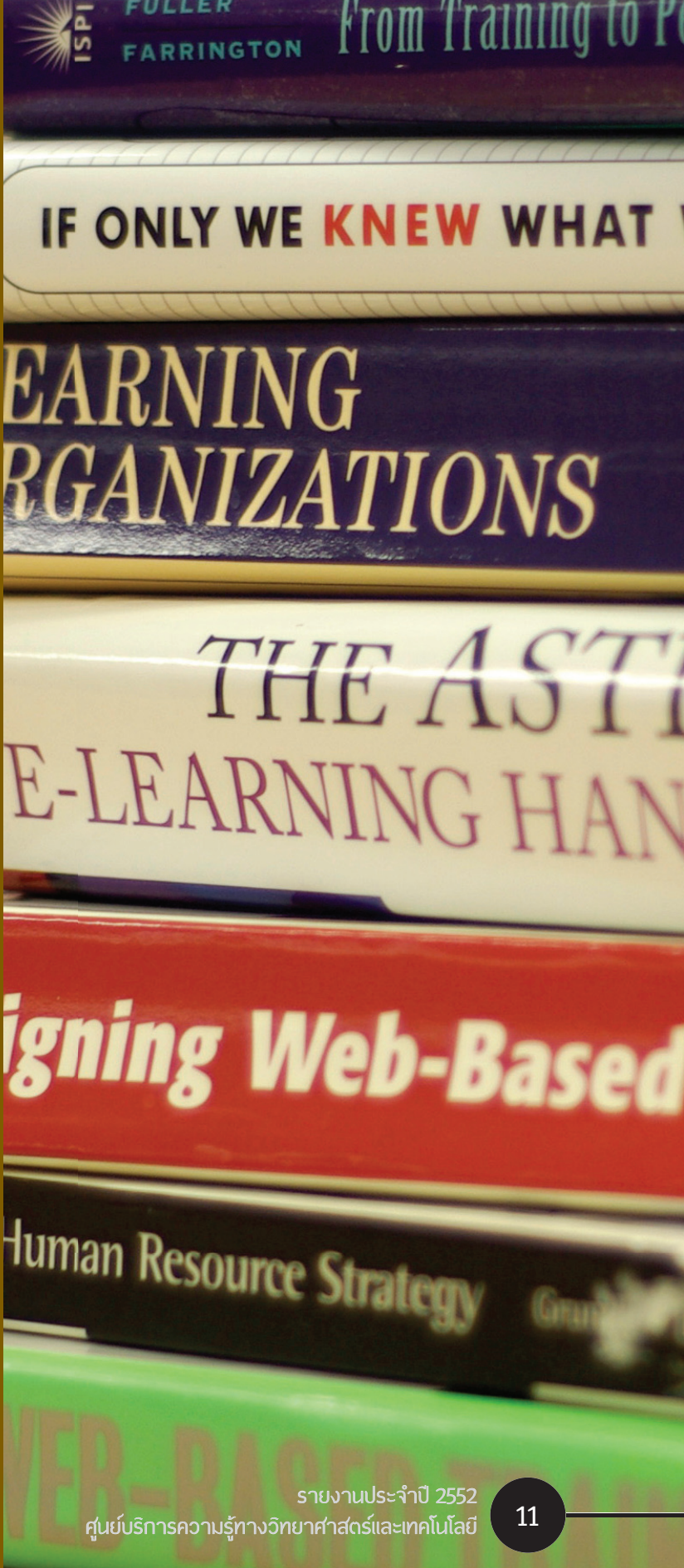
บริการ สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เน้นสารสนเทศการวิจัย จัดหา ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์และฉบับพิมพ์ เพื่อบริการภายใน สวทช. รวมเครือข่ายกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

- บริการสืบค้นความรู้
- บริการวิเคราะห์ความรู้
- บริการตอบคำถาม
- พรบ.ข้อมูลข่าวสาร
- การตลาดและประชาสัมพันธ์
- บริการฝึกอบรมสัมมนา
- รวบรวมสถิติและวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับงานบริการความรู้และห้องสมุด

● งานพัฒนาและบริการสื่อสาระดิจิทัล (Digital Content Development and Services)

ออกแบบพัฒนาและบริการสื่อสาระดิจิทัล รวมทั้งศึกษา และถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อประยุกต์ในงานจัดการความรู้และการบริการสารสนเทศอย่างเหมาะสมทั้งฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์

- ออกแบบและพัฒนาสื่อสาระดิจิทัล
- บริการที่ปรึกษา การพัฒนาสื่อสาระดิจิทัล
- รวบรวมสถิติ/วิเคราะห์การใช้ฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
- ออกแบบและพัฒนาฐานข้อมูล
- สนับสนุนเทคนิคฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ระบบเครือข่าย
- จัดหาซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์พร้อมจัดทำทะเบียนครุภัณฑ์
- งานโครงการพิเศษตามพระราชดำริ

● งานจัดการความรู้

(Knowledge Management)

บริหาร จัดการความรู้และฐานข้อมูลของ สวทช. โดยพัฒนาเครื่องมือสำหรับจัดการ ความรู้ตามมาตรฐานสากลเพื่อประยุกต์ และถ่ายทอดเทคโนโลยีสำหรับงานบริหารจัดการสารสนเทศขององค์กร

- บริหารจัดการคลังความรู้/ฐานข้อมูล
- ส่งเสริมการใช้มาตรฐาน Metadata
- ศึกษาและประยุกต์เทคโนโลยีการจัดการความรู้
- ส่งเสริมวัฒนธรรมคลังความรู้ในองค์กร
- จัดทำรายการและวิเคราะห์ทรัพยากรความรู้
- รวบรวมสถิติและวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้อง

● งานบริหารจัดการทั่วไป

(General Administration)

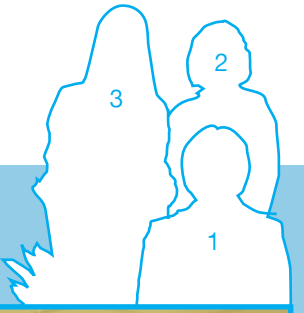
บริหาร จัดการงบประมาณ การเงิน ธุรการ และระบบงานภายในหน่วยงาน รวมทั้งประสานงานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภายในและภายนอก สวทช.

- บริหารการเงิน
- บริหารงบประมาณ
- ประสานงานความร่วมมือหน่วยงานเครือข่าย
- งานสารบรรณและธุรการ
- งานบริหารจัดการที่ปรึกษาการจัดการความรู้
- รวบรวมสถิติ/วิเคราะห์ที่เกี่ยวข้อง

บุคลากร

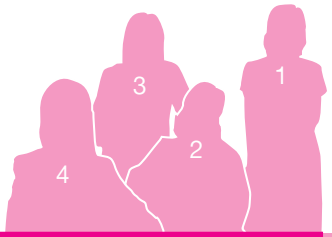
นางสาวสุภาพร ชัยธัมมะปกรณ์
ผู้เชี่ยวชาญ
รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

งานบริหารจัดการทั่วไป

1. นางสาวสุทธิวรรณ แก้วศรี (ผู้ประสานงาน)
2. นางดวงกมล เกิดสมศรี (เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป)
3. นางสาวไลลักษณ์ ประทุมชาติ (เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป)

งานบริการความรู้และห้องสมุด

1. นางรังสิมา เพ็ชรเม็ดใหญ่ (ผู้เชี่ยวชาญ)
2. นางรัตนา ห้วยหงษ์ทอง (เจ้าหน้าที่สารสนเทศ)
3. นางสาวพรพรรณ บุญยะทิม (เจ้าหน้าที่สารสนเทศ)
4. นางสาวไอลดา จิตจะกูล (เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์)

งานพัฒนาและบริการสื่อสารดิจิทัล

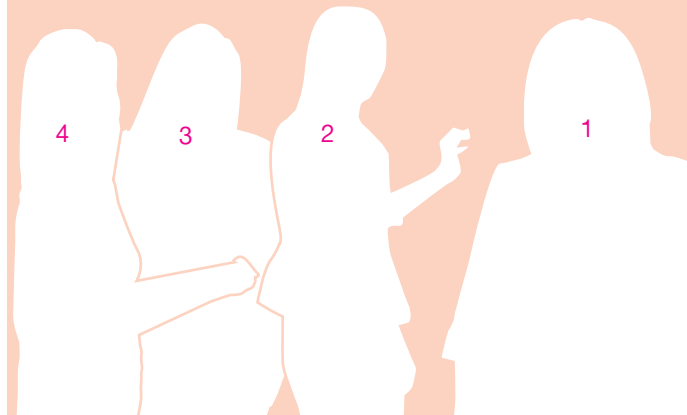
1. นายบุญเลิศ อรุณพิบูลย์ (นักวิชาการ)
2. นายขันธ์ศิริ อาทร (เจ้าหน้าที่ระบบคอมพิวเตอร์)
3. นายบุญเกียรติ เจตจำนงนุช (เจ้าหน้าที่ระบบคอมพิวเตอร์)
4. นางสาวเพ็ญศิริ วายุภักตร์ (หัวหน้างาน)
5. นางสาววาทิณี แซ่ลิ้ม (ศึกษาต่อต่างประเทศ)

งานจัดการความรู้

1. นางสาวสุภาพร ชัยธัมมะปกรณ์ (ผู้เชี่ยวชาญ)
2. นางสาวฐิติมา ธรรมบำรุง (เจ้าหน้าที่สารสนเทศ)
3. นางสาววลัยภรณ์ ช่างคิด (เจ้าหน้าที่สารสนเทศ)
4. นางสาววารี ฉายาประจักษ์กุล (เจ้าหน้าที่สารสนเทศ)

ก่อนจะก้าวมาเป็น ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ก่อตั้ง ปี พ.ศ. 2531 ศูนย์บริการสารสนเทศทางเทคโนโลยี

ศูนย์บริการสารสนเทศทางเทคโนโลยี (Technical Information Access Center: TIAC) จัดตั้งเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2531 เป็นโครงการความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลสหรัฐอเมริกา โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณเงินกู้และเงินช่วยเหลือแบบให้เปล่า เพื่อริเริ่มบริการฐานข้อมูลและข่าวสารสำหรับการพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ธุรกิจ และ อุตสาหกรรมของประเทศไทย ในรูปเครือข่ายความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนและใช้ทรัพยากรร่วมกัน ลดต้นทุนสารสนเทศจากต่างประเทศ เป็นหน่วยงานบริการสารสนเทศแห่งแรกของประเทศไทยที่ให้บริการเชิงพาณิชย์แต่ไม่หวังผลกำไร สร้างเครือข่ายห้องสมุดผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการ สร้างสรรค์บริการและเทคโนโลยีใหม่สนองและเติมเต็มแก่สังคมสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง

เปิดตัว ปี 2533 ฐานข้อมูลออนไลน์ต่างประเทศ

อาคารสำนักงาน ชั้น 8 ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว
804 ถนนพหลโยธิน บางเขน กรุงเทพฯ 10900
บริการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์จากต่างประเทศ และบริการฝึกอบรมแนะนำฐานข้อมูล
บริการที่ปรึกษาบริการสืบค้นข้อมูล

ขยาย ปี 2534 บริการเอกสารฉบับเต็ม

อาคารวิทยพัฒนา ชั้น 6 ห้อง 602 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ซอยจุฬาลงกรณ์ 12 ถนนพญาไท ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
บริการเอกสารฉบับเต็มจากฐานข้อมูล CD-ROM ครั้งแรกในประเทศไทย
บริการซื้อหนังสือและฐานข้อมูล CD-ROM จากต่างประเทศ บริการสืบค้นวารสารและฐานข้อมูลสหวารสารออนไลน์
ห้องสมุดเสมือนครั้งแรก รับจัดทำฐานข้อมูลให้ต่างหน่วยงาน ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย 2540 โดยความริเริ่มจาก
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล และ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เติมเต็ม ปี 2539 ห้องสมุดวารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

อาคารสวทช. สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
73/1 ถนนพระราม 6 ราชเทวี พญาไท กรุงเทพฯ 10400
www.tiac.or.th

สู่ห้องสมุดดิจิทัล วารสารต่างประเทศฉบับพิมพ์ 1,600 ชื่อ และ ซีดี-รอม 1,000 ชื่อบริการ วารสารภาษาไทยจากฐานข้อมูลสารบัญวารสารออนไลน์ ฐานข้อมูลสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนในพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว CD-ROM ฉบับแรก วารสารปัญญาวุธ ST-NET โครงการเรียนออนไลน์ Cybertools for Research ร่วมกับมหาวิทยาลัยมหิดล และ TGIST ผู้นำดับลินคอร์ เมทาดาทา ใช้ครั้งแรกสำหรับฐานข้อมูลงานวิจัยของประเทศไทย 4 สถาบัน

ผู้นำมาตรฐานสากล ปี 2545 - 2550 ห้องสมุดเสมือน คลังความรู้จดหมายเหตุดิจิทัล

อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย
111 ถนนพหลโยธิน ต. คลองหนึ่ง อ. คลองหลวง จ. ปทุมธานี 12120
โทรศัพท์. 0-2564-7000 ต่อ 1244 โทรสาร. 0-2564-7060
http://stks.or.th
www.tiac.or.th

2545 ศูนย์ประสานงาน APIN-Unesco Asia-Pacific Information Network
2546 JournalLink
2547 ศูนย์ความรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (STKC) บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์
2549 สารสนเทศวิเคราะห์
2550 Chemtrack STKC One Search
จดหมายเหตุดิจิทัล สวทช.
2551 ระบบห้องสมุดอัตโนมัติแบบบูรณาการ Koha

ผลการดำเนินงานประจำปี 2552

การดำเนินงานในปีงบประมาณ 2552 ที่ผ่านมา ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ดำเนินการหลากหลายกิจกรรมโดยมุ่งเน้นการสร้างความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีหลากหลายสาขาที่เกี่ยวข้อง และรองรับกับบุคลากร หน่วยงานทุกกลุ่ม ทั้งในเชิงการสร้างสรรค์สาระความรู้ การวิจัยพัฒนา และการศึกษาเชิงวิเคราะห์ตามภาระงาน รวมทั้งการดำเนินการเชิงรุกที่เกี่ยวกับการให้บริการความรู้ส่งตรงถึงบุคคล หน่วยงาน และชุมชน โดยสรุปผลการดำเนินการได้ ดังนี้

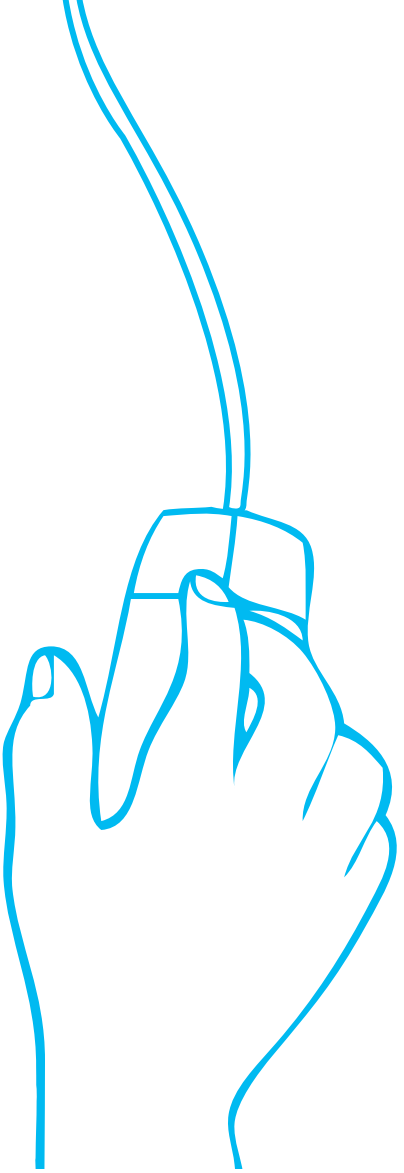

การบริการความรู้และห้องสมุด

ภาระงานหนึ่งของศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ก็คือ การดำเนินการเกี่ยวกับห้องสมุดสำหรับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ รวมทั้งหน่วยงานเครือข่ายและผู้สนใจทั่วไป การบริการความรู้และห้องสมุด นับเป็นกิจกรรมเด่นกิจกรรมหนึ่งที่ดำเนินการนอกเหนือจากการทำหน้าที่จัดหา/บริการทรัพยากรสารสนเทศทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์รูปเล่ม และสื่อดิจิทัล การให้บริการยืม/คืนผ่านระบบห้องสมุดอัตโนมัติแบบบูรณาการ การบริการถึงผู้อ่านด้วยกลยุทธ์ STKS Delivery การบริการให้คำปรึกษาและสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์มากกว่า 9 ฐานข้อมูล แล้วยังได้เน้นการประเมิน วิเคราะห์ และถ่ายทอดความรู้ให้กับบุคลากร ทั้งจาก สวทช. และผู้สนใจทั่วไป ให้สามารถใช้ประโยชน์จากความรู้ต่างๆ ที่มีบริการได้อย่างเหมาะสมตรงกับความต้องการ เกิดเป็นกิจกรรมสารสนเทศวิเคราะห์ที่ทรงคุณค่าของ สวทช. และยังเป็นต้นแบบให้กับห้องสมุดต่างๆ นำไปปรับใช้ต่อไป

การจัดการความรู้ สวทช.

สวทช. ได้ดำเนินกิจกรรมการจัดการความรู้ ภายใต้นโยบายการใช้ความรู้เพื่อการจัดการที่ดีกว่า โดยได้มอบหมายให้ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นเลขานุการคณะกรรมจัดการความรู้ สวทช. ประกอบด้วยโครงสร้างหน่วยงานของศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีงานจัดการความรู้ ส่งผลให้ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรมในกิจกรรมการจัดการความรู้ ทั้งการกำหนดนโยบายการส่งเสริมประชาสัมพันธ์กิจกรรมการจัดการความรู้ สวทช. การกำหนดมาตรฐานเอกสารดิจิทัลเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการจัดการความรู้ สวทช. การวิเคราะห์/ประเมินผลการดำเนินการและการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้สนใจจากหลากหลายหน่วยงานที่ติดต่อขอเข้าชมกิจกรรมการจัดการความรู้ สวทช. รวมทั้งยังได้เน้นกิจกรรมสร้างเครือข่ายความรู้โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม เช่น การจัดทำคลังศัพท์ไทย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วย Blog และ Wiki สารานุกรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทย

myPerformance

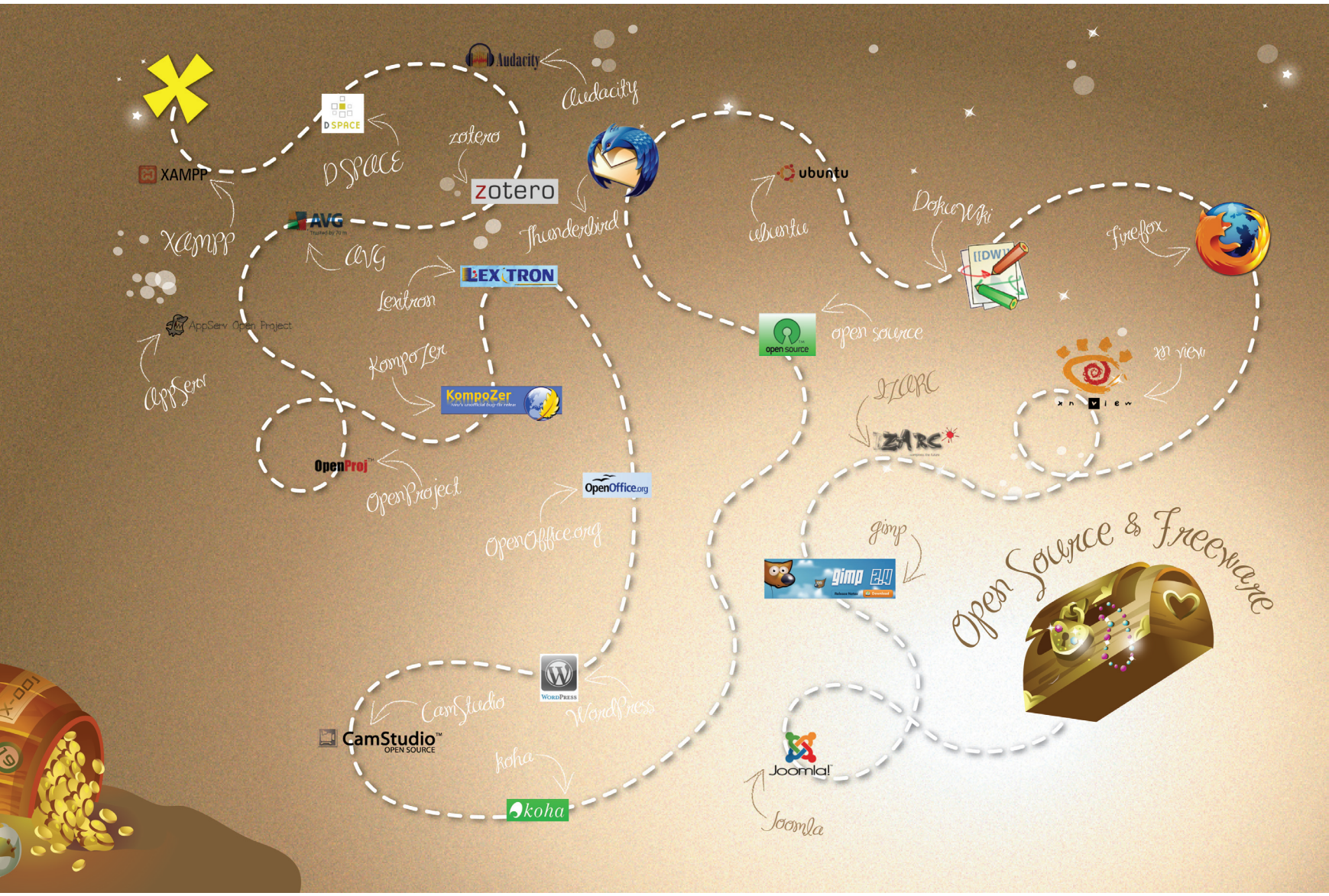
KM

การใช้ความรู้ เพื่อการจัดการที่ดีกว่า

Knowledge for Better Management

การศึกษาวิจัย พัฒนา และส่งเสริมโอเพนซอร์สซอฟต์แวร์และฟรีแวร์สำหรับห้องสมุด

ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการร่วมสนับสนุนการใช้ซอฟต์แวร์โอเพนซอร์สและฟรีแวร์ที่เหมาะสม สำหรับห้องสมุด สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่สนใจ โดยเฉพาะการพัฒนาและบริการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เหมาะสมต่อประเทศ ป้องกันการละเมิดปัญหาทรัพย์สินทางปัญญา และมีทางเลือกที่เหมาะสมในการบริการและจัดการเรียนการสอน ทั้งในรูปแบบการจัดหลักสูตรฝึกอบรมสัมมนา การร่วมกับภาควิชาที่เกี่ยวข้องและห้องสมุดระดับอุดมศึกษาจัดกิจกรรมภายใต้ชื่อ STKS สัญจร การจัดทำเอกสารเผยแพร่ คู่มือตำรา การถ่ายทอดความรู้ และการวิจัย พัฒนาเครื่องมือใหม่ๆ สำหรับการจัดการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เช่น Open Flash e-Book เป็นต้น

การศึกษา ส่งเสริม ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับห้องสมุด

เทคโนโลยีหลากหลายอย่างทั้งที่มีอยู่เดิมและอุบัติใหม่ ได้ปรากฏโฉมออกมาอย่างต่อเนื่อง เช่น OpenURL, Open Search, Web 2.0, Social Networking, Metadata โดยเทคโนโลยีเหล่านี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมกับการบริการห้องสมุด การจัดการเรียนการสอน และหลากหลายกิจกรรม ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษา เลือกใช้ และให้แนวทางการประยุกต์ใช้ต่อหน่วยงานเครือข่ายผ่านช่องทางต่างๆ เช่น การจัดหลักสูตรฝึกอบรมสัมมนา การจัดทำเอกสารเผยแพร่ทั้งที่เป็นรูปเล่มและสื่อออนไลน์

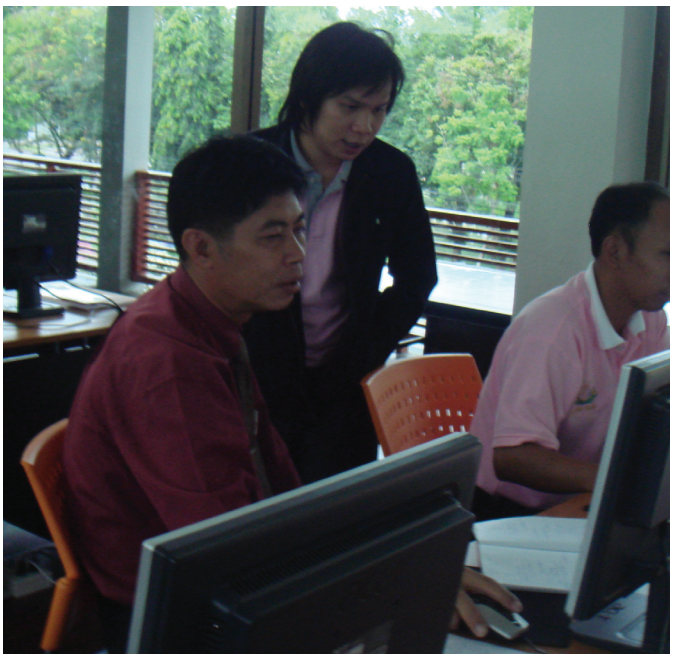
การพัฒนาและให้บริการความรู้ผ่านสื่อดิจิทัลที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน

การพัฒนาสื่อดิจิทัลรูปแบบต่างๆ เป็นที่ยอมรับและจำเป็นมากขึ้นทุกขณะ ประกอบกับกระแสการจัดการความรู้ ทำให้เกิดคลังความรู้ดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น หากสื่อดิจิทัลได้รับการออกแบบ สร้างโดยไม่ถูกต้องตามกระบวนการ ไม่ได้มาตรฐาน ย่อมส่งผลต่อคุณภาพโดยรวมของสื่อดิจิทัลนั้นๆ และสาระเนื้อหาที่มากับสื่อดิจิทัล ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ให้ความสำคัญกับการออกแบบ สร้างสื่อดิจิทัลที่มีมาตรฐานทุกรูปแบบ และถ่ายทอดความรู้ให้กับเครือข่ายและผู้สนใจอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งประกาศใช้เป็นแนวปฏิบัติหนึ่งในกระบวนการจัดการความรู้ของ สวทช. อย่างเป็นรูปธรรม

ผลการดำเนินงานที่สร้างผลกระทบเชิงเศรษฐกิจและสังคม

ความภาคภูมิใจอย่างสูงสุดของศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในสองปีที่ผ่านมา คือ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ไอซีทีตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง คือ การศึกษา เผยแพร่ผลงาน สนับสนุนให้เกิดการใช้ซอฟต์แวร์โอเพนซอร์สและฟรีแวร์ที่เหมาะสมอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในภาคการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา การให้บริการในห้องสมุดหรือหน่วยงานที่ให้บริการทรัพยากรสารสนเทศ รวมถึงภาคเอกชนชั้นนำของประเทศไทย คือ บริษัทพีทีที ไอซีที โซลูชั่นส์ จำกัด โดยทุกหน่วยงานที่ร่วมกิจกรรมกับศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่างตระหนักถึงความสำคัญ ความจำเป็นของการเลือกใช้ซอฟต์แวร์กลุ่มนี้ ที่จะส่งผลต่อภาพรวมของหน่วยงานทั้งในมิติของงบประมาณ ความน่าเชื่อถือของหน่วยงาน ความเป็นเครือข่ายความร่วมมือ และการตอบรับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเป็นรูปธรรม

ในมิติของงบประมาณมีหน่วยงานหลายหน่วยงานเห็นพ้องกันว่าแนวทางนี้ช่วยให้เกิดการประหยัดงบประมาณที่ต้องจัดเตรียม จัดหา จัดซื้อซอฟต์แวร์ลงได้จำนวนมาก อีกทั้งความร่วมมือในรูปแบบเครือข่ายเว็บ ที่ใช้เครื่องแม่ข่ายเว็บร่วมกัน ระบบการทำงานออนไลน์ร่วมกัน ทำให้ประหยัดงบประมาณการจัดซื้อจัดหา และบริหารเครื่องแม่ข่ายเว็บและระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยได้เช่นกัน

ผลการดำเนินงานในส่วนนี้นับเป็นช่องทางหนึ่งที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมในภาพรวม นับเป็นความภาคภูมิใจของบุคลากรทุกคนที่ทำงานในหน่วยงานเล็กๆ หน่วยงานหนึ่งของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

รายละเอียดกิจกรรมย่อยแต่ละกิจกรรม

จัดหาวารสาร ฐานข้อมูล และหนังสือ

บริการความรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เน้นความรู้เพื่อการวิจัย จัดหา ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการใช้ทรัพยากร เพื่อบริการภายใน สวทช. รวมเครือข่ายกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ และฐานข้อมูลออนไลน์วิชาการ โดยเฉพาะการบอกรับฐานข้อมูลออนไลน์วิชาการ ที่เข้าร่วมเป็นห้องสมุดภาคีในโครงการพัฒนาเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLis) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

บริการเอกสารฉบับเต็ม

บริการเสริมเพื่อรองรับความต้องการแหล่งความรู้ของผู้ใช้บริการแบบครบวงจร โดย ศวท. เป็นสื่อกลางในการติดต่อหน่วยบริการเอกสารจากแหล่งพันธมิตรคุณภาพทั้งภายในและต่างประเทศ เช่น The British Library Document Supply Services เป็นต้น ผู้บริหาร นักวิจัย และผู้ใช้ทั่วไปสามารถได้รับความรู้เพื่อประกอบธุรกิจและการบริการที่มีคุณภาพได้อย่างรวดเร็วความรู้หลายรูปแบบจากเอกสารวิชาการทุกประเภท อาทิเช่น บทความจากหนังสือและวารสาร รายงานการประชุม/การวิจัย บริการยืมหนังสือจากในและต่างประเทศ สิทธิบัตร สั่งซื้อสำเนาวิทยานิพนธ์ สั่งซื้อหนังสือจากต่างประเทศทั่วโลก

บริการยืม-คืนทรัพยากรสารสนเทศ (STKS Circulation Service)

เต็มอิ่มกับอาหารสมองหลากรูปแบบที่ STKS คัดสรรมาเพื่อคุณโดยเฉพาะ ทั้งหนังสือ วารสาร รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ของสวทช. สื่อโสตทัศนวัสดุ ทั้งไทยและต่างประเทศ เป็นต้น ซึ่งสามารถสืบค้นผ่านระบบออนไลน์ (OPAC: Online Public Access Cataloging) ด้วยตัวคุณเองทุกที่ ทุกเวลาที่ต้องการ ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (STKS) ให้บริการข้อมูล ความรู้ และสารสนเทศ โดยเฉพาะสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยแบ่งทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดออกเป็น 3 ประเภท คือ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศนวัสดุ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สามารถสืบค้นทรัพยากรที่ต้องการในห้องสมุด STKS ได้ง่ายๆ เพียงผ่านระบบออนไลน์ http://www.thailibrary.org/

สถานที่ตั้งและเวลาให้บริการ ห้องสมุด ศวท. ตั้งอยู่ที่ชั้น 2 ห้อง 206 อาคารสำนักงานกลาง สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย เปิดให้บริการทุกวันจันทร์-ศุกร์ ตั้งแต่เวลา 08.00-17.00 น. ยกเว้นวันเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ผู้มีสิทธิยืมทรัพยากร ได้แก่ บุคลากร ของ สวทช. และบุคคลภายนอก ซึ่งสังกัดหน่วยงานที่มีข้อตกลงความร่วมมือกับ ศวท. เฉพาะกรณีพิเศษสำหรับผู้ที่มีแบบยืม-คืนระหว่างห้องสมุด โดย

ระยะเวลาในการยืม

หนังสือและสื่อทุกประเภท ยกเว้น วารสาร ยืมได้ครั้งละ 2 สัปดาห์
วารสาร และหนังสือในหมวดหนังสือแนะนำ ยืมได้ครั้งละ 1 สัปดาห์

การต่ออายุการยืม ต่อได้ไม่เกิน 3 ครั้ง กรณีมีผู้อื่นจองทรัพยากรสารสนเทศนั้น จะงดการต่ออายุการยืม การจอง กรณีต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่ผู้อื่นขอยืมไปแล้วและยังไม่ครบกำหนดส่ง ทั้งนี้สามารถจองได้ด้วยตนเองผ่าน dds@nstda.or.th หรือ 0-2564-7000 ต่อ 1244 รวมถึงแจ้งความจำนงแก่เจ้าหน้าที่ที่เคาน์เตอร์บริการยืม-คืน

อัตราค่าปรับกรณียืมเกินกำหนด

ซีดี-รอม 5 บาท: รายการ: วัน
ทรัพยากรสารสนเทศประเภทอื่นๆ ยกเว้น ซีดี-รอม 3 บาท : รายการ : วัน

ทรัพยากรสารสนเทศที่ยืมสูญหาย ผู้ใช้บริการสามารถปฏิบัติได้ ดังนี้ ซื้อทรัพยากรสารสนเทศชื่อเรื่องที่สูญหายคืน กรณีที่ไม่สามารถซื้อได้ ให้ซื้อทรัพยากรสารสนเทศชื่ออื่นๆ ที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกับที่สูญหายทดแทน หรือ ชำระเงินโดยคิดเป็น 2 เท่าของราคาทรัพยากรที่สูญหาย

ส่งร้อน ส่งไว STKS Delivery บริการใหม่ของ STKS ด้วยการจัดส่งอาหารสมองที่ต้องการถึงมือผู้ใช้บริการ โดยแจ้งชื่อทรัพยากรที่ต้องการมาที่ dds@nstda.or.th หรือ 0-2564-7000 ต่อ 1244 เพียงเท่านี้อาหารสมองสดๆ ร้อนๆ ก็จะถูกเสิร์ฟมือคุณโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น

จากบริการที่ดี มีคุณภาพ รวมถึงการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศตรงตามนโยบายของ สวทช. และตามความต้องการของผู้ใช้บริการ จึงมีจำนวนผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้นทุกๆ ปีโดยเพิ่มขึ้นจากปี 2551 ถึง 30%

บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า

ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ศวท.) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ เป็นแหล่งรวบรวมความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี บริการตอบคำถามเกี่ยวกับการสืบค้นวิทยานิพนธ์ การให้บริการเอกสารห้องสมุด การใช้ห้องสมุด ระบบจัดการทรัพยากรสารสนเทศ การประยุกต์ใช้ไอซีทีเพื่อการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ การพัฒนาห้องสมุดอัตโนมัติ/ห้องสมุดดิจิทัล การทำนุบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศ และความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดทั้งการใช้ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ ศวท. มีผู้เชี่ยวชาญพร้อมให้ความรู้ และคำปรึกษา เช่น

บริการสืบค้นออนไลน์: บริการสืบค้นเอกสารวิชาการจากฐานข้อมูลออนไลน์ตามที่ผู้ใช้บริการร้องขอ โดยในปี 2552 มีผู้ขอรับบริการสืบค้นออนไลน์ 63 เรื่อง

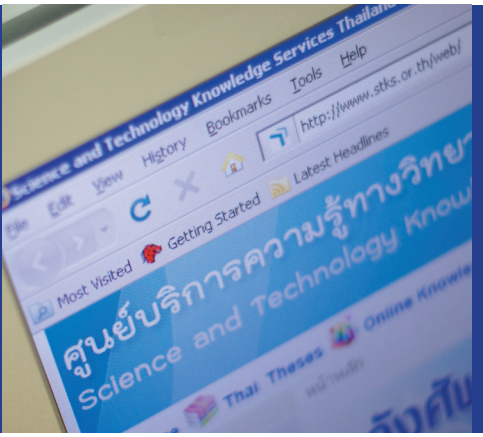
บริการตอบคำถาม Call Center: ตอบคำถามด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผลงานวิจัยของ สวทช. พร้อมแนะนำแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งให้บริการสำหรับประชาชนตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของข้าราชการ โดยในปี 2552 มีผู้ขอรับบริการจำนวน 953 เรื่อง

บริการตอบคำถาม ศวท.: สำหรับผู้ที่สนใจขอรับบริการ และคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ ศวท. ไม่ว่าจะเป็นบริการห้องสมุด ฐานข้อมูลต่างๆ ที่ ศวท. มีให้บริการ OSS ซอฟต์แวร์ ศวท. พร้อมคลายความสงสัยให้กับผู้ขอรับบริการ โดยผ่านช่องทางโทรศัพท์ อีเมล เว็บไซต์ ได้ทุกช่องทาง

บริการตอบคำถามทางอีเมล: บริการตอบคำถามทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยมีผู้สนใจขอรับบริการ 186 เรื่อง

ช่องทางการให้บริการที่หลากหลาย

Call Center โทรศัพท์ 0 2564 8000
โทรศัพท์ 0 2564 7000 ต่อ 1244
อีเมล: info@nstda.or.th / stks@nstda.or.th
เว็บไซต์: stks.or.th/helpdesk
บล็อก: stks.or.th/blog

ผลงาน

ศึกษาวิเคราะห์เอกสารสิทธิบัตร และจัดทำรายงานแผนที่สิทธิบัตรเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของ ศวท. (stks.or.th) ในเทคโนโลยีที่ สวทช. จัดเป็นโปรแกรมวิจัยหลัก เช่น เซลล์แสงอาทิตย์ โรคติดเชื้ออุบัติใหม่ (โรคไข้หวัดนก โรคมาลาเรีย โรคไข้เลือดออก) เทคโนโลยี RFID, CMOS Pressure Sensor ไวรัสกุ้ง รถยนต์แห่งอนาคต คาร์บอนเครดิต สิ่งทออัจฉริยะ การตรวจสอบการย้อนกลับอาหาร รวมทั้งจัดสัมมนา อบรมและบริการจัดทำแผนที่สิทธิบัตรให้กับนักวิจัย สวทช. และผู้สนใจทั่วไป

อบรม สัมมนา ประชุมวิชาการ

สัมมนา และฝึกอบรมเกี่ยวกับแหล่งบริการสารสนเทศ/ความรู้ และการจัดการความรู้ ไม่ซ้ำใคร สำหรับผู้ใช้บริการทั้งบุคลากรภายใน สวทช. และภายนอก สวทช. เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ให้บริการ และเพื่อบริการสังคมโดยการบริการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่าง บุคลากรวิชาชีพสาขาวิจัย บรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ โดยในปี 2552 มีหัวข้อฝึกอบรม สัมมนา ดังนี้

อบรม สัมมนา ภายใน สวทช.

1. โครงการสัมมนาฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนที่ สิทธิบัตร (Patent Mapping):
   เอกสารสิทธิบัตรมีความสำคัญยิ่งในวงการวิจัย พัฒนาและนวัตกรรม มีการเปิดเผยความรู้การคิดค้นเทคโนโลยีทุกสาขา รวมถึงแสดงถึงประวัติการประดิษฐ์นวัตกรรมจากอดีตถึงปัจจุบันใหม่ล่าสุดของ ภาคอุตสาหกรรมและ ภาคการวิจัย ปัจจุบันเอกสารสิทธิบัตรของประเทศต่างๆ ทั่วโลกมีบริการในรูปสื่ออิเล็กทรอนิกส์แบบออนไลน์ สามารถเข้าถึง สืบค้นได้ด้วยตนเอง สามารถนำมาเป็นแนวทาง เพื่อเรียนรู้และเพื่อต่อยอดในการวิจัยพัฒนา ได้อย่างมีประสิทธิภาพดียิ่ง การวิเคราะห์สิทธิบัตร ถือเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญช่วยให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงทรัพย์สินทางปัญญาโดยเฉพาะสิทธิบัตรของทั่วโลกด้วยการประมวลผลเอกสารสิทธิบัตรที่รวบรวมมาจำนวนหนึ่ง และทำการวิเคราะห์ด้วยเครื่องมือการประมวลผลข้อมูล Text Mining ถือเป็นเทคนิคที่องค์กรวิจัย/นวัตกรรมทั่วโลกใช้กันอยู่ในขณะนี้ ประโยชน์ของแผนที่สิทธิบัตรมีมากมาย สวทช. เล็งเห็นถึงความสำคัญของเทคโนโลยีดังกล่าว เพื่อนำมาประเมินความเสี่ยงในการลงทุนวิจัยและพัฒนา วิเคราะห์สถานภาพการแข่งขัน ประเมินถึงโอกาสทางธุรกิจ รวมถึงการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรม จึงมอบหมายให้ ศวท. ร่วมกับฝ่ายบริหารจัดการคลัสเตอร์และโปรแกรมวิจัย (Cluster and Program Management Office-CPMO) สนับสนุนการอบรม การจัดทำแผนที่ สิทธิบัตร (Patent Mapping) ให้แก่นักวิจัย และนักวิเคราะห์โครงการ ทั้งหมด 12 รุ่น จำนวนผู้เข้าอบรม 237 คน
2. โครงการสัมมนา เรื่อง แหล่งบริการความรู้วิจัยและวิชาการ & แผนที่ความรู้ (Scholarly Resources & Knowledge Mapping):
   การนำเสนอแหล่งข้อมูลวิจัยและวิชาการ และการจัดทำแผนที่ความรู้/สิทธิบัตร ก่อให้เกิดประโยชน์แก่องค์กร สวทช. ในการยกระดับผลงานวิจัย ที่มีแหล่งข้อมูลสนับสนุนในระดับสากล และการศึกษาเรื่องการจัดทำแผนที่ความรู้ / สิทธิบัตร เป็นดัชนีชี้วัดที่ชัดเจนถึงระดับความสำเร็จในการวิจัย & พัฒนา และนวัตกรรมขององค์กร สวทช. ศวท. ได้ร่วมกับฝ่ายพัฒนาบุคลากร ในการจัดอบรม สัมมนา เรื่อง แหล่งบริการความรู้วิจัยและวิชาการ & แผนที่ความรู้ (Scholarly Resources & Knowledge Mapping) ทั้งหมด 4 รุ่น มีผู้สนใจเข้าร่วมอบรมจำนวน 120 คน
3. โครงการอบรมหลักสูตร การสร้างสรรค์ออนไลน์แบบทีมด้วย Dokuwiki:
   การก้าวสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ ความเป็นผู้นำการจัดการความรู้จำเป็นต้องเริ่มจากใจรักการร่วมแบ่งปัน สร้างสรรค์ของบุคลากรในทีมงานในองค์กร โดยใช้ Wiki ซึ่งเป็นเทคโนโลยีหนึ่งที่นำเอาความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ การสื่อสาร และซอฟต์แวร์มาประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือจัดการความรู้ได้เป็นอย่างดี โดยอนุญาตให้ทีมร่วมกันสร้างสรรค์ความรู้ แก้ไขเนื้อหาซึ่งกันและกัน โดยระบบจะติดตามการแก้ไขทุกขั้นตอน ติดตามประวัติการแก้ไขได้ตลอดเวลา เมื่อนำ Wiki มาประยุกต์ใช้ในทีมงาน จะมีส่วนสำคัญในการเปลี่ยนทัศนคติการทำงานได้หลายประการ โดยใช้โปรแกรม Dokuwiki เป็นเครื่องมือ ศวท. ได้ร่วมกับฝ่ายพัฒนาบุคลากร ในการจัดอบรม โครงการอบรมหลักสูตร การสร้างสรรค์ออนไลน์แบบทีมด้วย Dokuwiki ทั้งหมด 4 รุ่น มีผู้สนใจเข้าร่วมอบรมจำนวน 93 คน
4. Scopus: ฐานข้อมูลประเมินผลงานวิจัย วิชาการ:
   ศวท. เห็นความสำคัญในการประเมินผลงานวิจัยด้วยวิธีการประยุกต์วัดผลงานจากบทความวิจัย จึงได้ร่วมกับสำนักพิมพ์ Elsevier B.V. ผู้ผลิตฐานข้อมูล Scopus ซึ่งเป็นฐานข้อมูลวิชาการนานาชาติ ที่มีข้อมูลการอ้างอิงผลงานวิจัย (Citation Database) ของทั่วโลกที่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับ และมีการพัฒนานำเสนอให้เป็นเครื่องมือเพื่อประเมินผลงานวิจัย (Research Performance Measurement / RPM) ด้วยมีลักษณะการสืบค้น และให้ข้อมูลหลายส่วนที่สามารถนำไปเป็นตัวชี้วัดได้ ดำเนินการจัดสัมมนานี้ขึ้น โดยมีผู้สนใจเข้าร่วมสัมมนา 16 คน

อบรม สัมมนา ภายนอก สวทช.

1. การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การพัฒนาเว็บไซต์ด้วย Joomla:
   ด้วยความสามารถของเครื่องมือพัฒนาเว็บไซต์ในกลุ่ม โอเพนซอร์ส ที่มีให้เลือกหลากหลายซอฟต์แวร์ทำให้การพัฒนาเว็บไซต์เป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็ว Joomla นับเป็นหนึ่งซอฟต์แวร์ที่มีความโดดเด่นมาก ในการนำมาพัฒนาเว็บไซต์บริการทรัพยากรสารสนเทศ ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจึงได้จัดหลักสูตรฝึกอบรมนี้ขึ้นมาเพื่อนำเสนอความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาเว็บไซต์ด้วยซอฟต์แวร์ Joomla รวมถึงเทคนิคที่เหมาะสมเพื่อให้บริการทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยมีผู้สนใจเข้าร่วมอบรมจำนวน 11 คน
2. การพัฒนา Multimedia e-Book ด้วย Desktop Author:
   หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หรือ e-Book ได้รับความสนใจสูงมากขึ้นตามเทคโนโลยีที่ก้าวกระโดดอย่างรวดเร็ว ปัจจุบันด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีมัลติมีเดียทำให้ความต้องการแสดงผล ข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง และวิดีทัศน์มีมากขึ้น หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จึงมีพัฒนาการตามไปด้วย ศวท. จึงได้จัดหลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อนำเสนอความรู้การสร้างสรรค์ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบสื่อมัลติมีเดีย จำนวน 2 รุ่น มีผู้สนใจเข้าร่วมอบรม 39 คน
3. การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ระบบห้องสมุดอัตโนมัติด้วย OpenBiblio:
   OpenBiblio เป็น โอเพนซอร์สซอฟต์แวร์ ในการจัดบริหารจัดการห้องสมุดอัตโนมัติแบบบูรณาการ ได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานสากล ติดตั้งและใช้ง่ายไม่ซับซ้อน ประหยัดงบประมาณและค่าใช้จ่าย เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่น่าสนใจโดยเฉพาะสำหรับห้องสมุดขนาดกลางและขนาดเล็ก ที่อำนวยความสะดวกแก่ห้องสมุด หรือศูนย์บริการความรู้และสารสนเทศ ในการบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศ ทั้งการจัดเก็บ การสืบค้น การเผยแพร่ และการให้บริการ จากการอบรมครั้งนี้มีผู้สนใจเข้าร่วมอบรมจำนวน 6 คน รวมถึงได้จัดการอบรมถ่ายทอดความรู้สู่สมาชิกห้องสมุดชุมชนและห้องสมุดโรงเรียนพระปริยัติธรรมใน 3 จังหวัด น่าน แพร่ และเชียงราย
4. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการคลังข้อมูลงานศึกษาและใช้ประโยชน์พรรณไม้สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนฯ:
   ศวท. ร่วมกับงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการคลังข้อมูลงานศึกษาและใช้ประโยชน์พรรณไม้งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนขึ้น โดยมุ่งเน้นในการพัฒนารวบรวมข้อมูลสารสนเทศในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและงานวิจัยพืชประจำถิ่นของโรงเรียนสมาชิกให้มีมาตรฐานข้อมูล (metadata) ระบบเดียวกัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานการเรียนรู้การใช้ประโยชน์ทรัพยากรพรรณไม้ในโรงเรียนและท้องถิ่น และการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช การเรียนรู้และแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน ควบคู่ไปกับการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ อย่างเป็นสากล ดังนี้เพื่อให้ได้การจัดเก็บข้อมูล และแบ่งปันความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ จึงจัดหลักสูตรการอบรมให้แก่สมาชิกงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนฯ ขึ้น จำนวน 4 รุ่น ผู้รับการอบรม 171 คน

ประชุม สัมมนาวิชาการ

1. การประชุมวิชาการประจำปี 2552 (ต้นปีงบประมาณ) เรื่อง ความร่วมมือออนไลน์ระบบเปิดเพื่อชุมชนห้องสมุดและวิจัยไทย: ศวท. ได้ตระหนักถึงเทคนิคและระบบต่างๆ ที่ศวท. ได้มีการนำใช้และสามารถนำมาใช้ได้ดีทั้งในการบริหารจัดการ การจัดการความรู้ เพื่อเอื้อต่อบุคลากรในวงการวิชาชีพห้องสมุด และชุมชนนักวิจัยไทย จึงได้ร่วมกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ จัดการประชุมการนี้ขึ้นก่อนการประชุม (pre-conference) ทางวิชาการประจำปีของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ เพื่อเผยแพร่เทคโนโลยี และกิจกรรม ดังกล่าว ในวันที่ 15 ธ.ค.2551 โดยมีผู้สนใจเข้าร่วมจำนวน 180 คน
2. การสัมมนาเรื่อง เครือข่ายความร่วมมือ Journal Link: ปัจจุบันและอนาคต: Journal Link (JL) คือ ฐานข้อมูลชี้แหล่งรายชื่อวารสารที่มีให้บริการในห้องสมุดเครือข่ายสมาชิกรวม 218 แห่ง ทั่วประเทศไทย JL เป็นเครื่องมือจำเป็นสำหรับการบริการวารสารรวมทั้งเป็นแหล่งข้อมูลที่มีกลไก ช่วยให้เกิดการบริการแลกเปลี่ยนสารสนเทศวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ ศวท.ได้จัดการสัมมนาครั้งนี้เพื่อให้ห้องสมุดสมาชิกเครือข่ายได้พบปะ เสนอแนะ ข้อคิดเห็น และหาวิธีการดำเนินงานที่เพิ่มประสิทธิภาพในการบริการร่วมกัน โดยมีสมาชิกผู้สนใจเข้าร่วมสัมมนาจำนวน 110 คน
3. ประชุมวิชาการประจำปี 2552 ศวท. เรื่อง เครือข่ายความร่วมมือบรรณารักษศาสตร์/สารสนเทศศาสตร์ด้วยไอซีที: ศวท. เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารจัดการและให้บริการทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด ตลอดทั้งการศึกษาวิจัย ผลิตและเผยแพร่สาระความรู้สาขาบรรณารักษศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้วยสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยในช่วงปีที่ผ่านมา ศวท. ได้ศึกษาวิจัยเทคโนโลยีสมัยใหม่สำหรับห้องสมุดหลายประการ เช่น การประยุกต์ใช้ซอฟต์แวร์โอเพนซอร์ส/ฟรีแวร์ และเทคโนโลยีเว็บ 2.0 ในการบริหารจัดการความรู้ คลังความรู้ การเรียนการสอนการบริการ/บริหารห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูล และการบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศต่างๆ เพื่อให้ผลงานที่ ศวท. ศึกษาเผยแพร่ได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลต่อการพัฒนาห้องสมุด ศูนย์ข้อมูล ภาควิชาที่เกี่ยวข้องกับสาขาบรรณารักษศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์ อันจะเป็นการขยายผลงานการศึกษาวิจัยไปสู่ภาคปฏิบัตินั้น ศวท. จึงได้จัดกิจกรรมสัมมนาประชุมวิชาการประจำปี พ.ศ. 2552 ขึ้นภายใต้แนวคิด “เครือข่ายความร่วมมือบรรณารักษศาสตร์/สารสนเทศศาสตร์ด้วยไอซีที” ในวันที่ 17-18 ก.ย.2552 ซึ่งมีผู้สนใจเข้าร่วมประชุมถึง 207 คน

Journal Link

JournalLink (JL) คือฐานข้อมูลชี้แหล่งวารสารในประเทศไทย เกิดจากความร่วมมือระหว่างห้องสมุดต่างๆ มากกว่า 200 แห่งทั่วประเทศไทย รวบรวมรายชื่อวารสารภาษาไทย/อังกฤษ มากกว่า 17,000 ชื่อ เพื่อการใช้ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน จากความร่วมมือระหว่าง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) โดยออกแบบให้ห้องสมุดเครือข่ายนำเข้าและปรับปรุงข้อมูลเอง ในระบบออนไลน์ผู้ใช้สามารถสืบค้นหาแหล่งบริการ และสั่งเอกสาร พร้อมชำระค่าบริการล่วงหน้าด้วยตนเองได้อย่างสะดวก และรวดเร็ว สามารถขอใช้บริการจากห้องสมุดออนไลน์ผ่านระบบบัตร PIN ทางอินเทอร์เน็ตที่ http://www.journallink.or.th

การวิเคราะห์สารสนเทศด้วยเทคนิค Bibliometric

สารสนเทศจำนวนมากที่ปรากฏอยู่ในฐานข้อมูลและเว็บไซต์จำนวนมาก จะไม่มีประโยชน์เลยหากไม่นำมาผ่านกระบวนการวิเคราะห์ ประเมินผล และรายงานให้เหมาะสมต่อผู้ใช้กลุ่มต่างๆ ศวท. ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้สารสนเทศ จึงได้นำเทคโนโลยี Data/Text Mining มาช่วยวิเคราะห์สารสนเทศจากแหล่งความรู้ต่างๆ เพื่อให้ทราบถึงแนวโน้มของเทคโนโลยี ช่วยกำหนดแนวทางนโยบายการวิจัยพัฒนา เพื่อติดตามนวัตกรรมเทคโนโลยีอันเป็นกิจกรรมที่สำคัญของภาคอุตสาหกรรม และภาคการวิจัย ที่ทั่วโลกต่างให้ความสนใจโดยเฉพาะในการวิเคราะห์ข้อมูลสิทธิบัตร ที่ช่วยให้เห็นข้อมูลภาพรวมของวิทยาการเบื้องต้นของเทคโนโลยี ข้อมูลภูมิหลังในประวัติของปัญหา ข้อมูลที่ระบุปัญหา และวิธีการแก้ปัญหา/ข้อมูลขอร้องสิทธิ์ และขอบเขตของการประดิษฐ์ ข้อมูลชื่อผู้ประดิษฐ์ พันธมิตร คู่แข่งขัน คำอธิบาย แนวทางการฝึกปฏิบัติของการประดิษฐ์

การวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนมากของ ศวท. เรียกว่า Bibliometric และกำหนดเป็นกิจกรรมย่อยตามลักษณะของฐานข้อมูล เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ (Knowledge Mapping) การวิเคราะห์ข้อมูลสิทธิบัตร (Patent Mapping) เป็นต้น

ผลงาน

- ศึกษาวิเคราะห์เอกสารสิทธิบัตร และจัดทำรายงานแผนที่สิทธิบัตรเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ STKS ในเทคโนโลยีที่ สวทช.จัดเป็นโปรแกรมวิจัยหลัก เช่น เซลล์แสงอาทิตย์ โรคติดเชื้ออุบัติใหม่ (โรคไข้หวัดนก โรคมาลาเรีย โรคไข้เลือดออก) เทคโนโลยี อาร์เอฟไอดี, CMOS Pressure Sensor ไวรัสกุ้ง รถยนต์แห่งอนาคต คาร์บอนเครดิต สิ่งทออัจฉริยะ การตรวจสอบการย้อนกลับอาหาร
- จัดสัมมนา อบรมและบริการจัดทำแผนที่สิทธิบัตรให้กับนักวิจัย สวทช. และผู้สนใจทั่วไป

ระบบห้องสมุดอัตโนมัติแบบบูรณาการ (OSS) และระบบห้องสมุด Shared Services

การบริการห้องสมุดโดยเฉพาะการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นภารกิจหนึ่งของศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ศวท.) ทั้งนี้ ศวท. ได้ศึกษา พัฒนา ระบบห้องสมุดอัตโนมัติแบบบูรณาการที่เป็นโอเพนซอร์ส (Open Source Integrated Library System) คือ Koha

Koha เป็นโอเพนซอร์สซอฟต์แวร์ในการจัดการห้องสมุดอัตโนมัติแบบบูรณาการตัวแรกที่มีโมดูลการทำงานตรงตามมาตรฐานห้องสมุด ได้แก่ ระบบจัดหา ระบบลงรายการข้อมูลบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศ ระบบสืบค้น ระบบยืม-คืนอัตโนมัติ ระบบการจัดการวารสาร และระบบการรายงานผล ทั้งนี้ ศวท. ได้ศึกษาและพัฒนาจนสามารถรองรับการทำงานของห้องสมุดในโมดูลต่างๆ รวมถึงการต่อยอดระบบยืม-คืนด้วยเทคโนโลยี 2D Barcode โดยร่วมกับโปรแกรมวิจัย RFID ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) เพื่อทดแทนการใช้ RFID ซึ่งมีราคาแพง นับเป็นความภาคภูมิใจของ ศวท. ที่เป็นผู้บุกเบิกการพัฒนาและการใช้โปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติแบบบูรณาการที่เป็นโอเพนซอร์ส ซึ่งเป็นตัวครั้งแรกเมื่อวันที่ 3 กันยายน 2551 ที่ผ่านมา

นอกจากนี้ ศวท. มีพันธกิจในการเชื่อมต่อฐานข้อมูลในหน่วยงานของ สวทช. ได้แก่

- ฐานข้อมูลห้องสมุดศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ
- ฐานข้อมูลห้องสมุดศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ
- ฐานข้อมูลห้องสมุดนาโนเทคโนโลยีแห่งชาติ
- ฐานข้อมูลห้องสมุดพิพิธภัณฑ์เห็ดรา เพื่อการศึกษาวิจัย ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ

เพื่อให้สามารถสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศได้อย่างสะดวกและรวดเร็วในจุดเดียว ตลอดจนการใช้และแบ่งปันทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน เพื่อประหยัดงบประมาณในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อให้บริการ ศวท. จึงได้ดำเนินการเชื่อมต่อฐานข้อมูลห้องสมุดดังกล่าวเข้าด้วยกัน เพื่อรองรับการให้บริการในภาพรวมได้ สามารถสืบค้นได้ที่ http://thailibrary.org

คลังเอกสารดิจิทัลและผลงานวิชาการ ว และ ท ของประเทศไทย

ผลงานเอกสารที่สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ดำเนินการจัดพิมพ์เผยแพร่ทุกประเภท อาทิ รายงานการวิจัย รายงานเชิงวิเคราะห์/รายงานเชิงเทคนิค บทคัดย่อในการประชุมวิชาการนานาชาติ คู่มือทางวิชาการ เป็นต้น ทุกรูปแบบ นับเป็นความรู้และทุนทางปัญญา ที่เกิดจากความคิด การศึกษา การค้นคว้า การวิจัยและพัฒนาของบุคลากร สวทช. นับเป็นขุมทรัพย์ของการวิจัยตามยุทธศาสตร์ของประเทศชาติ ซึ่งหากมิได้มีการวางแผนในการบริหารจัดการข้อมูล ความรู้ และผลงานดังกล่าวอาจจะสูญหายไปได้

ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ศวท.) จึงได้พัฒนาคลังเอกสารดิจิทัลและผลงานวิชาการ ว และ ท ของประเทศไทย โดยการนำเอกสารทุกรูปแบบที่มีอยู่ทั้งในรูปแบบเอกสารดิจิทัลแต่กำเนิด (Born digital) และเอกสารสิ่งพิมพ์มาดำเนินการแปลง (Digitize) จากนั้นจัดเก็บอย่างเป็นระบบและลงรายการเมทาดาทาตามมาตรฐานสากลก่อนเข้าสู่คลัง ที่พัฒนาด้วยโปรแกรม DSpace โอเพนซอร์สที่ใช้ในการจัดการคลังเก็บเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสามารถจัดเก็บเอกสารและเผยแพร่สารสนเทศดิจิทัลขององค์กร รวมทั้งการเก็บสงวนรักษาเอกสารในระยะยาว อีกทั้งยังเป็นโปรแกรมตัวแรกในการเก็บถาวรเว็บไซต์โดยทำหน้าที่เก็บด้วยตัวระบบเอง (Storage self-contained) และในปี ค.ศ. 2004 DSpace ได้ร่วมมือกับ Google เพื่อให้ผู้ใช้ Google สามารถสืบค้นเอกสารดิจิทัลในคลังของ DSpace ได้

คลังเอกสารดิจิทัลและผลงานวิชาการ ว และ ท ของประเทศไทย สามารถสืบค้นได้ที่ http://thairepository.org

ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย

แหล่งรวมวิทยานิพนธ์ประเทศไทย ครอบคลุมบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2509 จนถึงปัจจุบัน จากสถาบันการศึกษาภาครัฐและเอกชน 80 แห่ง มีข้อมูลมากกว่า 90,000 ระเบียน สามารถสืบค้นได้จากซีดี-รอมฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ และที่ http://thaithesis.org

โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศทัณฑสถาน หนึ่งในโครงการย่อยของโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ได้พระราชทานเครื่องคอมพิวเตอร์พร้อมอุปกรณ์และห้องเรียนแก่ทัณฑสถานต่างๆ เช่น ทัณฑสถานหญิงกลาง บางเขน ทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร และเรือนจำกลางคลองเปรม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 ศวท. ได้มีส่วนร่วมในการฝึกสอนผู้ต้องขัง เรียนรู้ทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศและจัดส่งงานพิมพ์ให้แก่ผู้ต้องขังให้สามารถใช้ความรู้ที่ได้จากโครงการปฏิบัติงานจริง ทั้งงานพิมพ์ งานออกแบบกราฟิก งานบันทึกสื่อมัลติมีเดีย เพื่อให้เกิดความชำนาญและพร้อมที่จะนำความรู้ ความสามารถไปใช้ในการประกอบอาชีพเมื่อพ้นโทษ

ผลงานผลิตที่ออกมา ในปีที่ผ่านมาได้แก่ การจัดพิมพ์เอกสารต้นฉบับวชิราญาณวิเศษ สำหรับโครงการอนุรักษ์หนังสือเก่าชาวสยาม การจัดทำหนังสือเสียง Daisy สำหรับผู้พิการทางสายตา และการจัดภาพกราฟิกหมวดบรรณารักษศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อ Open Clipart สำหรับประเทศไทย

การประยุกต์ใช้โอเพนซอร์สและฟรีแวร์ในการจัดการความรู้และห้องสมุด

จัดการความรู้ด้วยโอเพนซอร์ส

การจัดการความรู้ (Knowledge Management) ปัจจัยสำคัญในการนำพาองค์กรสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้เป็นภารกิจหนึ่งที่ ศวท. ให้ความสำคัญและสนใจ โดยการจัดการความรู้ของ ศวท. ได้ให้ความสำคัญกับการเลือกเครื่องมือทางไอซีที (ICT) ที่เหมาะสมมาขับเคลื่อน เพื่อให้สอดรับกับโครงสร้างพื้นฐานของ สวทช. และพฤติกรรมการทำงานออนไลน์ของบุคลากร สวทช.

เครื่องมือในกลุ่มโอเพนซอร์สที่ ศวท. ศึกษา พัฒนาและเผยแพร่เป็นเครื่องมือจัดการความรู้ของ สวทช. ประกอบด้วย Dokuwiki ซอฟต์แวร์ในกลุ่มร่วมสร้างสรรค์เนื้อหา ที่ทำให้สมาชิกทุกคนสามารถเขียน แก้ไขเนื้อหาเรื่องเดียวกันได้อย่างสะดวก พร้อมการติดตามการแก้ไขและการเรียกกลับคืนเนื้อหาเดิม นอกจากนี้ยังมีโปรแกรม Wordpress ที่เน้นการจัดการความรู้ในรูปแบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเรื่องเล่า ทำให้กลุ่มชมชนนักปฏิบัติ (CoP) เกิดขึ้นได้ง่าย จากความง่ายของการนำเข้าเนื้อหา การใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการ รองรับการสืบค้นที่หลากหลาย และทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อิสระ

เว็บ STKS ยุคใหม่ ชุมชนร่วมสร้างสรรค์

เว็บไซต์ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่มี URL ในการเข้าถึงคือ http://stks.or.th เลือกใช้ซอฟต์แวร์ในกลุ่ม Open Source CMS คือ Joomla เป็นเครื่องมือในการพัฒนา ด้วยความสามารถการจัดการเอกสารเว็บที่เป็นหมวดหมู่ รองรับการนำเข้า สร้างเอกสาร และตรวจสอบเอกสารก่อนเผยแพร่ ทำให้การร่วมสร้างสรรค์เว็บไซต์ของบุคลากร ศวท. เป็นไปได้อย่างรวดเร็ว ได้เนื้อหานำเสนอตามภาระความรับผิดชอบของบุคลากรทุกคนใน ศวท. จึงเป็นการนำเทคโนโลยี มาผสมผสานกับแนวทางการทำงานร่วมกันแบบออนไลน์อย่างแท้จริง

STKS e-Learning แหล่งเรียนรู้ออนไลน์

ศวท. ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และสื่อเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยเทคโนโลยี e-Learning ในระบบเปิด โดยเลือกใช้โปรแกรม LearnSquare ซึ่งเป็นซอฟต์แวร์บริหารจัดการการเรียนการสอนระบบเปิด (Open Source LMS: Learning Management System) ที่พัฒนาโดยนักวิจัยจากศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (เนคเทค) นำมาพัฒนาเป็นเว็บไซต์เรียนรู้ออนไลน์ของ ศวท. ที่เรียกชมได้ที่ http://stks.or.th/elearning

เนื้อหาที่นำเสนอประกอบด้วยเนื้อหาที่หลากหลายสาขา โดยเฉพาะสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ และคอมพิวเตอร์ โดยพัฒนาสื่อในฟอร์แมตต่างๆ อันเป็นผลจากการศึกษาและพัฒนาตามภาระงานพัฒนาสื่อสาระดิจิทัล เพื่อศึกษาและเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียนและเทคโนโลยีที่แตกต่างกัน นอกจากนี้เนื้อหาทุกเนื้อหาสามารถส่งออกเป็นบทเรียนออฟไลน์ (Offline) ตามมาตรฐาน SCORM ได้ทันที ซึ่งจะส่งผลต่อยอดให้เกิดคลังวัตถุการเรียนรู้ระบบเปิด (Open Digital Learning Object Repository) ของ ศวท. ต่อไป

ปัจจุบันเนื้อหาที่นำเสนอในเว็บไซต์ STKS e-Learning มีดังนี้

1. การออกแบบพัฒนาเว็บไซต์
2. การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
3. e-Learning
4. Multimedia ด้วย Flash
5. Greenstone ห้องสมุดดิจิทัล
6. Graphics Tools
7. การประยุกต์ใช้ ICT ในการเรียนการสอน
8 ความรู้เกี่ยวกับคำสั่งของ Linux
9. OpenOffice.org
10. เรียนรู้กับ Micro Worlds Pro
11. Microsoft Office
12. Joomla เครื่องมือพัฒนาเว็บมืออาชีพ
13. สนุกกับภาษาไทย
14. Blog ชุมชนออนไลน์
15. Multimedia Tools
16. Web Accessibility
17. Computer Technology
18. การจัดการสารสนเทศ
19. Open Source Software

Moodle ร่วมสร้างสรรค์และเรียนรู้ e-Learning

การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ e-Learning สำหรับหน่วยงานพันธมิตรที่ต้องการระบบการเรียนการสอนแบบร่วมสร้างสรรค์และเรียนรู้ผ่านเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับระบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ศวท. ได้แนะนำให้หน่วยงานดังกล่าวเลือกใช้ Moodle ซอฟต์แวร์จัดการการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ (LMS : Learning Management System) ตัวอย่าง การแนะนำให้กับโรงเรียนจิตรลดา ฝ่ายประถม พัฒนาเว็บไซต์ e-Learning ด้วย Moodle อันจะเป็นช่องทางสร้างสรรค์ความรู้ร่วมกันทั้งครู และนักเรียน หรือนักเรียนกับนักเรียน

Moodle เป็น LMS ที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อให้จัดการกระบวนการเรียนการสอนในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สอดรับกับปรัชญาการศึกษาทั้งรูปแบบการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) การเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้ในสังคม (Social Constructivism) หรือการเรียนรู้ร่วมกันเป็นหมู่คณะ และการเรียนรู้แบบเชื่อมโยงและการแยกส่วนความรู้ (Connected and Separated Knowing)

ระบบการจัดการจัดการคลังข้อมูลงานศึกษาและใช้ประโยชน์พรรณไม้ งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มีพระราชดำริในการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ มาตั้งแต่ปี 2535 และได้พระราชทานพระราชดำริเป็นแนวทางดำเนินงานต่อเนื่องมาเป็นลำดับจนถึงปัจจุบัน เพื่อกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงาน เน้นและให้ความสำคัญของวิชาการทุกสาขา และให้ความสำคัญกับการพัฒนารวบรวมข้อมูลสารสนเทศเรื่องการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช และงานวิจัยพืชประจำถิ่น ให้มีเมทาดาทาระบบเดียวกัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานการเรียนรู้ทรัพยากรในโรงเรียนและท้องถิ่น และการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช การเรียนรู้และแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน ควบคู่ไปกับการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารประโยชน์และการใช้ข้อมูลอย่างเป็นสากล

ศวท. ได้สนับสนุนโครงการโดยจัดทำเว็บไซต์ระบบการจัดการจัดการคลังข้อมูลงานศึกษาและใช้ประโยชน์พรรณไม้ งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน http://stks.or.th/botany เพื่อให้เป็นคลังแสดงผลงานจากโรงเรียนต่างๆ ในโครงการ รวมทั้งแหล่งจัดการความรู้ออนไลน์ของครู นักเรียนในโครงการร่วมกัน

คลังศัพท์ไทย

การจัดการความรู้รูปแบบหนึ่งที่เป็นกิจกรรมของ ศวท. คือ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลคลังศัพท์ไทยที่ให้บริการสืบค้นออนไลน์ได้จากเว็บไซต์ http://www.thaiglossary.org รวมทั้งการร่วมมือกับเครือข่ายของ ศวท. เช่น ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ธนาคารแห่งประเทศไทย บริษัท พีทีที ไอซีที โซลูชั่นส์ จำกัด สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (สทอภ.) สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ ในการนำคำศัพท์จากหน่วยงานเข้าสู่ระบบคลังศัพท์ไทย เพื่อสร้างฐานความรู้จากคำศัพท์หลากหลายหมวดที่สามารถสืบค้นออนไลน์ได้

การอนุรักษ์หนังสือเก่า หนังสือหายากด้วยไอซีที

ศวท. ได้ร่วมกับสำนักหอสมุดแห่งชาติ และศูนย์มานุษยวิทยาสิริธร (องค์การมหาชน) พัฒนาเว็บไซต์หนังสือเก่าชาวสยาม (http://www.siamrarebooks.com) เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่หนังสือเก่า หนังสือหายากที่มีคุณค่าของประเทศไทย พร้อมทั้งกำหนดแนวปฏิบัติการอนุรักษ์ การแปลงดิจิทัล และการพัฒนาเครื่องมือที่เหมาะสมในการนำเสนอหนังสือเก่าชาวสยามให้กับผู้สนใจ จากการดำเนินการข้างต้น ทำให้พบว่าการพัฒนา e-Book แบบเสมือนจริงมีปัญหาทั้งเรื่องราคาซอฟต์แวร์ลิขสิทธิ์ และการสืบค้นภาษาไทย ทาง ศวท. จึงได้พัฒนา STKS Open Flash e-Book ที่รองรับการสร้าง e-Book แบบเสมือนจริงได้ง่าย และรองรับการนำเข้า Full Text ประกอบหน้าเอกสารแต่ละหน้าเพื่อให้สืบค้นได้อย่างสมบูรณ์

โครงการสารานุกรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสำหรับประเทศไทย

สารานุกรมที่รู้จักกันทั่วไปหมายถึง หนังสือที่รวบรวมความรู้ทุกแขนงหรือเฉพาะแขนงใดแขนงหนึ่ง มักเรียงตามลำดับอักษร ปัจจุบันสังคมความรู้ในอินเทอร์เน็ต ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง และเป็นฐานรวบรวมความรู้จากทั่วโลก และมีการพัฒนาวิธีการจัดการความรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ มีผู้นำสารานุกรมหลากหลายสาขาวิชาให้บริการแบบออนไลน์ในอินเทอร์เน็ต สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) จึงริเริ่มโครงการสารานุกรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสำหรับประเทศไทย (สวทท.) ในรูปแบบสารานุกรมออนไลน์ หรือที่รู้จักกันในชื่อวิกิพีเดีย เพื่อชุมชนนักวิทยาศาสตร์ นักปราชญ์ และเยาวชน มีโอกาสร่วมกันสร้างสื่อความรู้ดิจิทัล (ภาษาไทย) สามารถเผยแพร่ความรู้อย่างรวดเร็วด้วยกลไกของเทคโนโลยีสมัยใหม่ นับเป็นการสร้างและขยายเวทีความรู้ให้สังคมไทย และกระตุ้นให้นักวิทยาศาสตร์ นักเทคโนโลยี เยาวชนและสาธารณะ เห็นความสำคัญในการสื่อสารความรู้และมีบทบาทมากขึ้นในการแบ่งปัน แลกเปลี่ยนและเปิดเผยความรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสู่สังคมอย่างกว้างขวาง

วิทยาลัยสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข

ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ศวท.) นอกจากที่ได้ศึกษา พัฒนาระบบห้องสมุดอัตโนมัติแบบบูรณาการที่เป็นโอเพนซอร์ส (Open Source Integrated Library System) คือ Koha รวมทั้งเชื่อมต่อฐานข้อมูลห้องสมุดในหน่วยงาน สวทช. ทั้ง 4 แห่ง เพื่อให้สามารถสืบค้นได้ในจุดเดียว ซึ่งประกอบด้วย

- ฐานข้อมูลห้องสมุดศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ
- ฐานข้อมูลห้องสมุดศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ
- ฐานข้อมูลห้องสมุดนาโนเทคโนโลยีแห่งชาติ
- ฐานข้อมูลห้องสมุดพิพิธภัณฑ์เห็ดรา เพื่อการศึกษาวิจัย ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ

ศวท. ยังได้ให้บริการระบบห้องสมุดอัตโนมัติดังกล่าวในรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือกับวิทยาลัยสาธารณสุข 9 แห่ง ได้แก่

- โรงพยาบาลสงฆ์
- กรมการแพทย์
- สถาบันโรคทรวงอก
- วิทยาลัยนักบริหารสาธารณสุข
- สถาบันร่วมผลิตแพทย์ กรมการแพทย์-มหาวิทยาลัยรังสิต
- สำนักการพยาบาล กรมการแพทย์
- สถาบันทันตกรรม กระทรวงสาธารณสุข
- โรงพยาบาลเมตตาประชารักษ์ (วัดไร่ขิง)
- โรงพยาบาลมะการักษ์ กาญจนบุรี

วิทยาลัยสาธารณสุขแต่ละแห่งสามารถลงรายการทรัพยากรสารสนเทศผ่านอินเทอร์เน็ต และสืบค้นร่วมกันจากจุดเดียว อีกทั้งยังช่วยให้หน่วยงานสามารถประหยัดงบประมาณในการพัฒนาระบบห้อง สมุด และเครื่องเซิร์ฟเวอร์ นับเป็นห้องสมุดอัตโนมัติแบบบูรณาการออนไลน์แบบเครือข่ายแห่งแรกในประเทศไทย http://thailibrary.org

ห้องสมุดโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สำหรับห้องสมุดขนาดกลางและขนาดเล็ก ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ศวท.) ได้ศึกษาและปรับปรุง OpenBiblio ซอฟต์แวร์จัดการห้องสมุดอัตโนมัติแบบบูรณาการที่เป็นโอเพนซอร์สอีกหนึ่งระบบ ซึ่งรองรับการทำงานของห้องสมุดในโมดูล ระบบลงรายการข้อมูลบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศ ระบบสืบค้น ระบบยืม-คืนอัตโนมัติ และระบบการรายงานผล ที่สามารถติดตั้งและใช้งานง่ายไม่ซับซ้อน ช่วยให้ห้องสมุดขนาดกลางและขนาดเล็ก ได้มีระบบเพื่อช่วยในการบริหารจัดการห้องสมุด

โดย ศวท. ได้ร่วมกับโครงการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในโรงเรียนชนบท (Science in Rural Schools: SiRS) ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ ในการลงพื้นที่ให้ความรู้ในการพัฒนาและจัดการห้องสมุด พร้อมทั้งแนะนำการติดตั้งและใช้งานโปรแกรม OpenBiblio แก่ห้องสมุดโรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดน่าน จังหวัดแพร่ และจังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นโรงเรียนตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และห้องสมุดพระตำหนักศูนย์ภูฟ้าพัฒนา จังหวัดน่าน ซึ่งประสบปัญหาขาดแคลนบุคลากรวิชาชีพบรรณารักษ์ และงบประมาณในการพัฒนาห้องสมุด

สำนักหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร

กระแสการใช้โปรแกรมต่างๆ ในกลุ่มโอเพนซอร์สซอฟต์แวร์ ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในการเป็นหนึ่งทางเลือกที่น่าสนใจในการประหยัดงบประมาณ และการใช้ซอฟต์แวร์โดยไม่ผิดกฎหมาย

สำนักหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร และ ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ศวท.) เห็นความสำคัญในการนำโปรแกรมที่ถูกกฎหมาย มีคุณภาพ เสียค่าใช้จ่ายน้อยและใช้งานได้ง่าย จึงได้ร่วมจัดอบรมการประยุกต์ใช้โอเพนซอร์สซอฟต์แวร์ในการจัดการทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุด และการจัดทำแนวทางการพัฒนาห้องสมุดดิจิทัลด้วยโปรแกรมโอเพนซอร์สซอร์ฟแวร์ แก่ข้าราชการสำนักหอสมุดแห่งชาติทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 40 คน ระหว่างวันที่ 15-17 มิถุนายน 2552 ณ ห้องประชุม ห้องสมุดดนตรีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช สำนักหอสมุดแห่งชาติ และ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย เพื่อพัฒนาทักษะบุคลากรของสำนักหอสมุดแห่งชาติให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโปรแกรมโอเพนซอร์ส และเพื่อเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้โปรแกรมโอเพนซอร์สในการปฏิบัติงาน

งานบริการวิชาการ

เยี่ยมชม/ศึกษาดูงาน

ในปี 2552 มีหน่วยงาน สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ และเอกชน ให้ความสนใจเข้าเยี่ยมชม/ศึกษาดูงาน ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เรื่อง ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Koha การจัดการความรู้ สวทช. จำนวน 12 หน่วยงาน

- วิทยาลัยนักบริหารสาธารณสุข สถาบันพระบรมราชชนก
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- มหาวิทยาลัยรังสิต
- มหาวิทยาลัยบูรพา
- หอสมุดแห่งชาติ
- สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ
- สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- สำนักงานศาลปกครอง
- ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- บริษัท โอสถสภา จำกัด
- บริษัท ซีพีเอฟ ผลิตภัณฑ์อาหาร จำกัด

ถ่ายทอดความรู้ / นักศึกษาฝึกงาน

บุคลากร ศวท. ได้รับเชิญจากหน่วยงาน สถาบันอุดมศึกษา ภาครัฐและเอกชน เป็นวิทยากรบรรยายถ่ายทอดความรู้ จำนวน 27 หน่วยงาน

- สถาบันวิทยบริการ และศูนย์สารนิเทศมนุษยศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สำนักหอสมุดและคลังความรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา
- สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
- ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
- สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- มหาวิทยาลัยศิลปากร
- มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
- มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
- วิทยาลัยนักบริหารสาธารณสุข สถาบันพระบรมราชชนก
- วิทยาลัยการทัพอากาศ
- สำนักงานศาลปกครอง
- สำนักหอสมุดแห่งชาติ
- โรงเรียนพระปริยัติธรรม
- โรงเรียนบ้านดู่ใต้
- โรงเรียนวัดเชตวัน
- โรงเรียนร้องเข็ม
- โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์
- โรงพยาบาลเมตตาประชารักษ์ (วัดไร่ขิง)
- โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ
- โรงเรียนวชิรานุกูล
- ชมรมห้องสมุดเฉพาะ
- สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง
- บริษัท พีทีที ไอซีที โซลูชั่นส์ จำกัด

ในส่วนของการรับนักศึกษาเข้ารับการฝึกงานนั้น ศวท. จะรับนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนปีละ 5 สถาบันๆ ละ 2 คน สำหรับปี 2552 ศวท. รับนักศึกษา จำนวน 4 สถาบันดังนี้

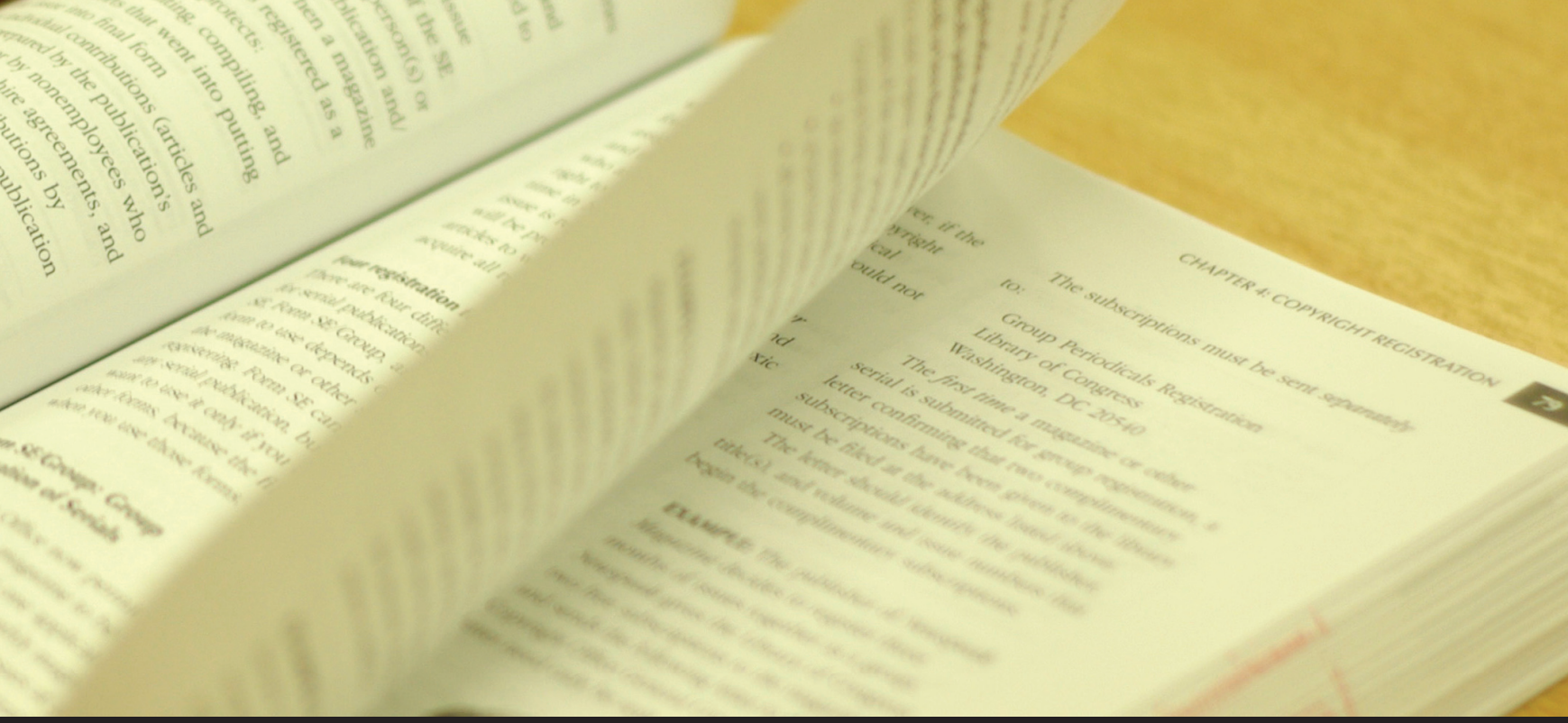
- มหาวิทยาลัยศิลปากร
- มหาวิทยาลัยบูรพา
- มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

การบริหารและการจัดการ

ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีเป้าหมายในการทำงานในปี 2552
- ขยายการบริการในทุกทางทั้งในห้องสมุดและออนไลน์
- รวบรวมแหล่งความรู้มาอยู่ที่ ศวท. และจัดการให้เป็นองค์ความรู้ในแง่มุมของวิทยาศาสตร์
- บริหารจัดการเอกสารและข้อมูลให้เป็นดิจิทัลอย่างน้อย 80 %

แผนดำเนินการในปีงบประมาณ 2553

ปีงบประมาณ 2553 ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ยังคงเห็นความสำคัญของกิจกรรมต่างๆ ที่ดำเนินการในปีงบประมาณ 2552 เนื่องจากแต่ละกิจกรรมต้องใช้ระยะเวลาพอสมควรจึงจะทำให้เกิดผลปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และกระจายได้อย่างกว้างขวางกับทุกหน่วยงาน รวมทั้งยังได้เน้นในกิจกรรมใหม่เพิ่มคือ การประสานกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด บรรณารักษ์ และสารสนเทศเป็นภาพใหญ่ภายใต้ชื่อเรียก LibPack (Library Package) และการจัดทำฐานข้อมูลงานวิจัยประเทศไทยที่ผนวกองค์ความรู้ทั้งจากผลงานวิจัย เอกสารคู่มือตำรา วิทยานิพนธ์ โครงการวิจัย นักวิจัย เอกสารอ้างอิง ผสานกับเทคโนโลยีสารสนเทศวิเคราะห์เพื่อให้สามารถติดตาม ประเมิน และรายงานภาพรวมของงานวิจัยในประเทศไทยได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การบริหารและการจัดการ

- พัฒนาและปรับระบบการบริหารงานทั้งในส่วนการบริหารจัดการ การบริหารบุคคล และการบริหารการเงิน ผ่านเครื่องมือต่างๆ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- พัฒนาการประกันคุณภาพของ ศวท. ให้สอดรับกับนโยบายประกันคุณภาพของ สวทช. ทั้ง 5ส ISO 9001 และ มอก. 18001 (ระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย) เพื่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดีในการทำงาน ก่อให้เกิดมาตรฐานและความปลอดภัยในการทำงาน
- จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งด้านสถานที่ และอุปกรณ์
- พัฒนาบุคลากรทุกระดับให้มีความรู้ในด้านต่างๆ เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารภาษาอังกฤษ ความรู้ทางวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
- พัฒนาการให้บริการด้วยจิตใจพร้อมที่จะให้บริการเป็นหลักสำคัญ
- ส่งเสริมการวิจัยและจัดให้มีการวิจัยใน ศวท. เพื่อนำผลมาปรับปรุงการปฏิบัติงาน และการให้บริการ
- มุ่งพัฒนาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
- ส่งเสริมการตลาดห้องสมุดและการประชาสัมพันธ์เชิงรุก (ทุกองศาความรู้ สัมผัสได้ที่ STKS มีกิจกรรมของ ศวท. ออกไปอย่างต่อเนื่อง)

การพัฒนา การจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศ และการผลิตสื่อสาระดิจิทัล

- จัดหาทรัพยากรสารสนเทศทุกรูปแบบ อย่างมีคุณภาพ และมาตรฐานที่ครอบคลุมและสอดคล้องกับนักวิจัย และบุคลากร สวทช.
- ศึกษานวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมโดยเฉพาะโอเพนซอร์สซอฟต์แวร์เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลต่างๆ ของ ศวท.
- จัดระบบทรัพยากรสารสนเทศ ตามหลักมาตรฐานการลงรายการ เพื่อการสืบค้น การแลกเปลี่ยนข้อมูล กับสารสนเทศทุกประเภททุกฐานข้อมูลที่ ศวท. พัฒนา
- พัฒนาระบบฐานข้อมูล คลังความรู้ต่างๆ ภายใต้การบริหารจัดการเนื้อหาที่บุคลากรทุกคนของ ศวท. มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
- พัฒนาฐานข้อมูล คลังความรู้ e-Learning ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อให้บริการความรู้ทาง ว และ ท ที่ดีที่สุดของประเทศไทย
- จัดให้มีแปลงผันข้อมูลให้เป็นเอกสารดิจิทัล เพื่อการอนุรักษ์ สงวนรักษา และการขยายผลของการให้บริการให้ทั่วถึงภายใต้กติกาด้านทรัพย์สินทางปัญญาที่ยอมรับให้มี Fair use
- ผลิตสื่อสาระดิจิทัลที่มีมาตรฐาน ตั้งแต่เริ่มกระบวนการสร้างเอกสารสิ่งพิมพ์ทุกรูปแบบ จนถึงแฟ้มข้อมูลดิจิทัล

การจัดการความรู้

- พัฒนาบุคลากรของ ศวท. ให้มีความรู้ และทักษะในงานที่ปฏิบัติ และสามารถจัดเก็บความรู้ที่สั่งสมไว้เป็นคลังความรู้ (http://stks.or.th)
- ส่งเสริมการใช้องค์ความรู้ภายในตัวบุคลากรของ ศวท. เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการปฏิบัติงาน
- สร้างวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันเองภายใน ศวท. ในแต่ละกิจกรรมของ ศวท. และก่อให้เกิดชุมชนนักปฏิบัติ (Community of Practice – CoP) ไปสู่บุคลากรทั้ง สวทช.
- สร้างเครื่องมือในการจัดการความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่าน http://nsds.or.th และ http://nsds.or.th เพื่อจัดการความรู้ของ สวทช. ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการปฏิบัติงาน และประโยชน์ต่อภาคการศึกษาและเศรษฐกิจ

การบริการสารสนเทศ

- ส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอย่างคุ้มค่า ทั่วถึง ทั้ง สวทช. ผ่านการฝึกอบรม การปฐมนิเทศ (Library Orientation) การแนะนำการใช้บริการ การจัดในรูปแบบสัญจร (Road show) ตามศูนย์ฯ ต่างๆ อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง
- ส่งเสริมการบริการสารสนเทศวิเคราะห์เชิงลึกเพื่อการวิจัย โดยมีผู้เชี่ยวชาญ/บรรณารักษ์ของ ศวท. ให้บริการวิเคราะห์สิทธิบัตร เพื่อให้นักวิจัยเรียนรู้ เพื่อต่อยอดการวิจัย พัฒนา ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- ส่งเสริมให้มีบริการวิชาการแก่หน่วยงานภายนอก ในการเข้าศึกษาดูงาน ฝึกงาน ฝึกอบรม สัมมนา และให้คำแนะนำในการบริหารและวางระบบห้องสมุด การจัดการความรู้ การผลิตสื่อสาระดิจิทัล และส่งเสริมการอ่านและการใช้ห้องสมุดแก่ชุมชนบริเวณโดยรอบจังหวัดปทุมธานี และร่วมกับโครงการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในโรงเรียนชนบท (Science in Rural Schools : SiRs)
- จัดให้มีการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

การศึกษา วิจัย พัฒนา และส่งเสริมโอเพนซอร์สซอฟต์แวร์และฟรีแวร์สำหรับห้องสมุด

- ศึกษานวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสม โดยเฉพาะโอเพนซอร์สซอฟต์แวร์และฟรีแวร์สำหรับห้องสมุดและการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ และส่งเสริมการใช้โปรแกรม เพื่อให้มีการใช้อย่างเป็นรูปธรรมและประหยัดงบประมาณจากการใช้ซอฟต์แวร์ ลิขสิทธิ์
- ส่งเสริมความร่วมมือในรูปของเครือข่าย ชุมชน (Communities) การสร้าง CoP เพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ประสบการณ์ การศึกษาโอเพนซอร์สซอฟต์แวร์และฟรีแวร์ เพื่อการประยุกต์ใช้ร่วมกัน และแบ่งปันการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ศวท.)
Science and Technology Knowledge Services (STKS)
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)
111 อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย ถนนพหลโยธิน
ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120
โทรศัพท์ 0-2564-7000 ต่อ 1235-1241
โทรสาร 0-2564-7060
Website: http://stks.or.th
e-Mail: stks@nstda.or.th